

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1925 február 5.

34. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 155 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leitach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonciere-palota)

A politika árvize

Folyik a választási küzdelem s a korteskedés zavaros árja egyre magasabbra emelkedik. S amíg eléri ez az új vizözön az Ararat hegyet, lassan, de megváltozhatatlan sorrendben egymás után lepi el az ország legvirágzóbb tájait, legtermékenyebb földjeit, legszorgalmasabb iparvidékeit. Ma már a korteskedés hangos lármája nemcsak a nyilvánosság fórumán folyik, a választási harc hadszíntérré dulta fel az egyesületeket, a hivatalokat, a sportklubokat, az újságíró-szekciókat, a községházakat és iskolákat. „All a bál és zug a torna.” Az utolsó napok erőfeszítése a leleményesség és eltökéltség utolsó tartalékjait is harcba veti, a győzelem gőze s a bukás szégyenétől való menekülés vágya minden elhatározást ingadozóvá tesz a jog és erőszak alternatívája előtt.

Kik lesznek az új pionirok, akik az elposványosodott közélet területén kijelölik az új utakat. Kik lesznek az új mérnökök, akik az elposványosodott közélet új belvisszabályozási tervét kidolgozzák. Az egyre emelkedő ár tarajos habjai között küzdök a viharral az új Noé bárkája, amibe az ország jövőjében bizó hit az alkotmányosság principiumát, a jogrend eszméjét s az állampolgári egyenlőség és szabadság doktrínáját helyezte el. Mikor ér szárazföldet a bárka s mikor tér vissza zöld ággal a kiröpített galamb.

Megfelelhetetlen kérdések ezek. Nincs ember, aki válaszolni tudna. Az igazságot mindenki saját érdekeinek szemüvegén keresztül látja s az ország érdekét alig tudja valaki a pártja érdekétől önválasztani. Ha a választási küzdelem csak a módszerek küzdelme lenne, melyben minden párt csupán országholdogító programjának érvényesüléséért küzdene, mi szükség lenne akkor ezekre a szenvedelmekre, melyek gyűlöletté korbácsolják a lelkesedést s a legéberebb törvénytiszteletben is elnémitják a felelősséget és az ellenőrzést. A politikát nemcsak azokról a terekről kell visszazsorítani, melyeket megduzzadt árja ellepett, nemcsak a közhatalmi szerveket, a gazdasági intézményeket s az egész polgárságot szolgáló hivatott állami és közigazgatási szervezetet kell mentessé tenni a politikától, hanem a politika megmaradt területén is újra ki kell válogatni az érvényesülés és meggyőzés eszközeit. Mintahogy revízió alá veszik a fegyverviselési engedélyeket, revízió alá kellene venni a politikai küzdelem fegyvereinek engedélyezését is. Senkinek nem lenne szabad az érdek csatájában, a meg-

győzések küzdelmében gyilkoló revolvért és robbanó gránátot a kezébe venni. A közélet sétatereit is figyelmeztető táblákkal kellene ellátni: *a gyepre lépni tilos vagy nem szabad az ültetvényeket rongálni.* Amit a társadalmi szervezettség, az állam népének összeműködő munkája alkotott, azt a közjó védelmére kellene helyezni s meg kellene óvni vandalkortések pusztításaitól. Az egymással fegyveresen mérkőző nemzetek között is bizonyos kérdésekben meg egyezést tudott létesíteni az emberi szolidaritás nemzetközisége. A hágai és genfi konvenciók hatályosak maradtak az egymással hadbanálló államhatalmak között is. A műemlékeket is nemzetközi megegyezés védte a háborus támadásoktól. Eppen csak a politikai pártok küzdelmét nem

enyhítheti a belátás, a közjó, az államérdek parancsa, éppen csak a politikai pártok küzdelmeinek elfajulásától nem lehet megvédeni azokat az értékeket, melyek nem az egyes pártoké, de az egész nemzeté?

Ne altassuk magunkat illúzióval, a választás lehet, hogy egyideig tartó nyugvópontot jelent, de végleges megoldást, tökéletes megbékélést nem fog hozni. Fegyverzaj közben nemcsak a Muzsák nyugosznak, nyugszik az objektív mérlegelés, a szenvedélyektől mentes belátás is. Az ország határai megvédenek bennünket a külső támadások ellen, de a politikai küzdelemnek nincsenek gátjai. A tavaszi áradás most borzalmas méretek között ismétlődik meg s az ország egész népet árvízkarosulttá teszi.

A kormány életbelépteti a királyság védelméről szóló törvényt

A zagrebi törvényszék büntető főljelentést tett a zagrebi rendőrfőnök ellen

A kormányhoz közelálló körökben a leghatározottabb formában terjedt el az a hír, hogy a kormány új utasításokat készít kiadni az anti-monarchista propaganda letörésére. Erre a célra a kormány elrendeli az 1913. évi XXXIV. magyar törvény-cikk alkalmazását a Vajdaság, Horvátország, Szlavónia és Szerémség területén. A király és a királyság intézményének védelméről szóló magyar törvény öt szakaszból áll. intézkedései a következők:

Aki a király ellen sértést követ el, vagy a király tényeit sértő módon bírálja, vétség miatt két évig terjedhető fogsággal büntetendő. Aki ezt a cselekményt nyomtatvány útján, vagy irat, vagy kép közszemlére tételével, vagy előszóval nyilvánosan követi el, három évig terjedő fogsággal és négyezer koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. Aki a királyság intézményének megszüntetésére irányuló mozgalmat kezdeményez, szervez, vagy vezet, vagy ily mozgalomban tevékeny részt vesz, ugyancsak az, aki nyomtatvány útján, vagy pedig irat vagy kép közszemlére tételével, vagy nyilvánosan előszóval a királyság intézménye ellen lázít, vagy a királyság intézményét ugyanily módon politikai célzattal megtámadja, öt évig terjedhető fogsággal és négyezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Valamennyi fent előirt büntetéshez a politikai jogok gyakorlásának fellétszítése és hivatalvesztés is járul.

A törvényben meghatározott cselekmények a törvény szerint a királyi ítélőtábla székhelyén működő törvényszékek hatáskörébe tartoznak.

A kormány véleménye szerint — mint a »Vreme« jelentí — ez a magyar törvény még mindig érvényben van, mert hatályát semminő új tör-

vénnyel nem szüntették meg. Hír szerint a kormány az alárendelt hatóságoknak rövidesen kiadja az instrukciókat a törvény alkalmazására, az új viszonyok folytán szükségessé vált technikai természetű változtatásokkal. Arról, hogy a kormány milyen indokok folytán tartja szükségesnek és aktuálisnak a törvény alkalmazására vonatkozó speciális intézkedést, semmi sem került nyilvánosságra.

Makszimovics belügy miniszter nyilatkozata

Munkatársunknak alkalma volt beszélni Makszimovics Bózsó belügyminiszterrel, aki kijelentette, hogy a minisztertanács, legalább is az ő jelenlétében, nem foglalkozott a törvény alkalmazásának kérdésével és maga is csak a lapokból értesült a dologról. A szóbanforgó magyar törvényt egyébként ismeri és ez véleménye szerint érvényben van a Magyarországtól elszakított területeken.

Arra a kérdésre, hogy ennek a törvénynek a rendelkezései nem ütköznek-e az alkotmányba, a belügyminiszter azt válaszolta, hogy az alkotmányval, amely kifejezetten ezt a törvényt nem szüntette meg, nem ellenkezik a királyság védelméről szóló régi magyar törvény.

Ellenzéki jogászok a királyság védelméről szóló törvény alkalmazásáról

Az ellenzéki jogászok véleménye szerint viszont a törvény az alkotmány kihirdetésével hatályt veszítette, mint kifejezetten a magyar királyság védelmét szolgáló törvény. Az alkotmány egyébként is — mondják az ellenzék oldalán — megengedi a köztársasági propagandát, amit bizonyít, hogy az alkotmány maga

előírja, milyen módon lehet az államformát megválasztani.

A rendőrhatóságok utasítást kaptak a törvény végrehajtására?

A radikális-párt köréből az esti órákban az a hír terjedt el, hogy a rendőrhatóságok már utasítást is kaptak, hogy a királyság védelméről szóló törvényt alkalmazzák ott, ahol ezt szükségesnek látják. A kormány ezt az állítólagos intézkedését általában úgy magyarázzák, hogy tulajdonképpen semmiféle külön utasításra nincs szükség a törvény alkalmazására tekintetében, mert az, ha feledésbe is merült, még most is érvényben van. Azt, hogy a kormány a Vajdaságban és a Muravidéken valóban alkalmazni fogja-e, a legközelebbi napok fogják megmutatni, aminthogy most már ki fog derülni az is, hogy a kormány milyen intézkedéseket tesz választási győzelme érdekében.

A miniszterek agitációs utja

A kormány tagjainak nagy része még mindig vidéken tartózkodik, sőt a Beogradban levő miniszterek közül is szerdán többen elutaztak, hogy a választást megelőző utolsó napokat választói körökben töltsék. Így Pribicevics közoktatásügyi miniszter Sabacba utazott, hogy a drinamenti kerületben, ahol ő a listavezető, agitációs beszédeket tartson. Lukinics Ede igazságügyminiszter Noviszadra, Surmin kereskedelmi miniszter pedig a Szerémjébe utazott.

Szerdán visszaérkezett Beogradba dalmáciai agitációs utjáról Drin-kovics tárcanélküli miniszter és délelőtt és délután is hosszabb megbeszéléseket folytatott Pasics miniszterrel.

Pasics a királynál

A miniszterelnök délelőtt egyórás kihallgatáson volt a királynál. Ennek a kihallgatásnak politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak, tekintettel azokra a hírekre, hogy a kormány tagjai közt ellentétek merültek fel a Radicsék ellen alkalmazandó módszerekre nézve. Ezekkel az ellentétekkel hozzák összefüggésbe Pribicevics és Makszimovics miniszterek keddi esti királyi kihallgatását is. A belügyminiszter egyébként szerdán délelőtt és este hosszasan referált a miniszterelnöknek a helypolitikai helyzetéről és feltűnően kedvetlen hangulathoz távozott a miniszterelnökségről.

A zagrebi törvényszék végrehajtási pöre Bedekovics rendőrfőnök ellen

A zagrebi ügyészség kedden megkapta a törvényszék főljelentését dr. Bedekovics zagrebi rendőrfőnök ellen. Bedekovicsot — mint ismeretes — a horvát büntetőtörvénykönyv 103. és 104. szakaszába ütköző rugalmazás és hivatali működés közben követett sértéssel vádolják. A főljelentést az államügyészség a főügyészséghez továbbította, amely a báni táblához teszi át, hogy az döntsön, melyik bíróság folytassa le az eljárást az ügyben, mert erre a dolog természeténél

fogya a zagrebi törvényszéknél az összeírheteatlenség esete forog fenn. Valószínű, hogy az eljárás lefolytatására a báni tábla az ogulini vagy belovári törvényszéket fogja delegálni.

A beogradi törvényszék illetékes dönteni Macsekék internálása ügyében

Zagrebból jelentik: A hétszemélyes tábla kedden foglalkozott a zagrebi törvényszék határozatával, amelyet dr. Trumbicsnak Macsekék internálása elleni panaszá ügyében hozott. A hétszemélyes tábla megállapította, hogy nincs hatásköri összeütközés ebben az ügyben a bírói és közigazgatási hatóságok között. A tábla megállapítja, hogy a bíróságnak érdemleges döntést kell hozni ebben az ügyben és határoznia kell, hogy Macsek és társai internálva maradjanak-e vagy sem. A törvényszék e határozata ellen — mondja a táblai határozat — nincs panasz helye.

Letartóztatták a radikális-párti törökök vezetőjét

Kavadarban a járási hatóságok letartóztatták Cena béget, a radikális-párti törökök vezetőjét, a negotini verekedés előidézése miatt. Cena még a radikális-párt listájának egyik jelöltje és letartóztatása nagy feltűnést keltett.

A dzsemjet tiltakozó-távirata a királyhoz

A dzsemjet-párt vezetősége a királyhoz táviratot intézett, amelyben tiltakozásának ad kifejezést amiatt, hogy a kormány közgei letartóztatták Ferad Draga bég, Ahmedovics Akif volt képviselőket és a dzsemjet-párt más vezetőit. A királyhoz azt a kérelmet intézik, hasson oda a kormánynál, hogy senkit se üldözzenek pártállása miatt.

A kormány tiltakozása az osztrák kormánynál a gráci tüntetés miatt

A gráci jugoszláv-ellenes tüntetés miatt a kormány kedden megtette

a tiltakozó lépéseket Bécsben az osztrák kormánynál. A tiltakozás szóbeli volt és azt a bécsi jugoszláv követ Mataja osztrák külügyminiszter után közölte az osztrák kormánynál. Ezzel a tiltakozással hozták összefüggésbe Hoffinger beo-

gradi osztrák ügyvivőnek Markovics Jovannál, a külügyminiszter helyettesénél szerdán délelőtt tett látogatását. Az osztrák követ látogatása alkalmával szóba került a jugoszláv-osztrák gazdasági tárgyalások folytatása is.

Az antant gazdasági szövetségbe akarja összekapcsolni a volt monarchia utódállamait Angol és francia terv a dunai konföderáció megalakítására

Mint az angol és francia világlapokból megállapítható, Ausztria sorsa egyre jobban foglalkoztatja a külföldi politikai köröket. A küszöbön álló genji tanácskozások, ha nem is fognak végleges elhatározásokat hozni Ausztria sorsát illetően, mindenesetre döntő jelentőségűek lesznek. Erre utal az a külföldi hang, amely a nagyhatalmakhoz közelálló előkelő újságokban az utóbbi napokban Ausztria sorsa érdekében ismételtelen felszólt.

A problémát az a megállapítás teszi aktuálissá, hogy Ausztria szándéka nem sikerült és az osztrák gazdasági élet válságba jutott. A szánás ugyan rendbehozta Ausztria állami költségvetését, a magángazdaságot azonban teljesen tönkretelte, mert a pénzhány és a nagy kammat felfogatóan hat az ipari és kereskedelmi életre.

A londoni Morning Post, mely az angol külügyminisztériumhoz közel áll, amellel foglal állást, hogy az utódállamok angol vezetés mellett konferenciára üljenek össze, amelyen a vámtételek leszállításáról és a kölcsönös forgalom megkönnyítéséről legyen szó. A Morning Postnak ez a javaslat — mint jól beavatott londoni politikai körökben kijelentik, — még nem tekinthető hivatalosan az angol kormány javaslatának, de ez a javaslat mindenesetre érdeklődésre tarthat számot ama francia tervvel szemben, amely azt kívánja, hogy Magyaror-

szág, Ausztria, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia egybevonásával, mint politikai egység a Dunaszövetség alakíttassék meg. Ezzel szemben Anglia az utódállamok vármegyesülése mellett foglal állást, mert a dunai konföderációt, mint politikai hatalmi koncentrációt foghatná föl Orosz- és Németországgal szemben.

E tervben kívül felmerült egy egyesített angol-olasz javaslat is, amely az említett konföderációval szemben azt kívánja, hogy Ausztria gazdasági tekintetben Olaszországhoz keressen csatlakozást.

A harmadik javaslat, amellyel azonban az antant a leghatározottabban szembehelyezkedik az, hogy Ausztria Németországhoz csatlakozzék. Bár komoly formában erről még nem tárgyaltak, kétségtelen, hogy az osztrák parlamenti élet két előkelő funkcionáriusának, nevezetesen dr. Dinghofer parlamenti elnöknek és dr. Franck volt kancellárnak múlt héten történt berlini utazása irányu megbeszélések célját szolgálja. A Németországhoz való csatlakozást az antant a leghatározottabban ellenzi és bár igen befolyásos körök vannak mellette, az osztrák lakosság nagy része is állást foglalt ezzel a tervvel szemben, mert Németországtól nem reméli Ausztria gazdasági boldogulását.

Louis Avenol, a Népszövetség főtitkára, aki Ausztria ügyeit referálja

a Népszövetség pénzügyi bizottságában, az elmúlt napokban Bécsben tartózkodott, ahol kimerítő tárgyalásokat folytatott. Avenol is annak a francia javaslatnak a híve, amely az utódállamok között gazdasági konföderációt óhajt létesíteni, a vámsorompók eltörlésével és nagyobb hitellel a konföderáció számára.

Letiltották

Malagurszki szuboticiai polgármester fizetését

Az adóhivatali sikkasztás epilógusa

Papp István bülügyének első része, amely a büntető bíróság elé tartozott, január 22-én befejeződött, amikor a szuboticiai törvényszék a városi adóhivatali pénztár sikkasztóját négy évi fegyházra ítélte. Ezzel az ítélettel azonban még nem zárultak le a bűnper aktái, mert mint ismeretes, az elsikkasztott kétszázkilencvennégyezerháromszáz dinárnak csak egy jelentéktelen része — ötvétezer dinár — térült meg, míg a hiányzó összeg megtérítéséről csak ezután fognak gondoskodni. Az eljárás további folyamán annak megállapítására irányul a vizsgálat, hogy a hiányzó összegért ki tartozik anyagi felelősséggel.

A Bácsmegeyi Napló annak idején megírta, hogy az elsikkasztott összeg megtérülésének biztosítására bírói zárlatot rendeltek el Kuluncsics András adóhivatali pénztárnok vagyonyára, aki ellen ezzel egyidejűleg fegyelmi eljárást is indítottak. Kuluncsicson kívül anyagilag felelőssé teszik Malagurszki Albe polgármestert is, valamint Vidákovics János volt adóhivatali főnököt és Miatov Nikola városi tisztviselőt is. A törvényszék most biztosítási végrehajtást rendelt el Malagurszki Albe polgármester, Vidákovics adófőnök, Kuluncsics András és Miatov Nikola fizetésére. Ezenkívül Malagurszki polgármester ingatlanára is föllegyekték a város követelését.

Hetven eszlendő

Irtá: Baedeker

Febr. 4.

Köszönöm, tisztelt szerkesztő ur, a meleg sorokat, amelyekkel becses lapjában rólam ama nekem is közömbös alkalomból, hogy hetvenesztendő lettem, megemlékezni sziveskedett. Rám nézve ez az évforduló korántsem volt meglepetés, mert már rég olvastam a lexikonban — nem csekély megdöbbenéssel, hogy 1855 február 1-én születtem (hogy mulik az idő!), s jó fejszámoló lévén, hamar kiszámítottam, hogy mi vár rám 1925 február 1-én. Az, hogy hetvenéves leszek. De e szomorú jövő tudatában is egész január végéig nyugodt voltam abban a reményben, hogy ez az én titkom marad meg a lexikon, amelyet az olvasók nem azért forgatnak, hogy egy ismerősüknek a születési dátumát keressék benne, hanem hogy megtudják, mily távolságra csillog fölük a Szaturnusz, s más ily közérdekű és minden háztartásban nélkülözhetetlen dolgokat.

Valaki mégis azon a lapon üthette föl a Pallást vagy a Révait, ahol rólam szólt az írás, mert néhány nappal az ominózus terminus előtt azzal a pokoli tervvel állott elém két barátom, hogy e dicső napot, amelynek Mukányi szerint nemsokára felvirrad végre a hajnala, bankettel kell megünnepelni. Mikor tiltakoztam e merénylet ellen, a derék urak azzal az ígérettel próbálták azt enyhíteni, hogy csak a barátaim, az író-társaim és még néhányan a tisztelőim közül fognak résztvenni rajta. Azt feleltem persze, hogy így meg éppen nem akarok hallani róla mert mivel érdemelték meg e hü emberem azt, hogy ily kegyetlenül bántunk velük? Mégis, tettem hozzá konklúziósan, ha muszáj megenni, hát nem bánom, hozzájárulok azzal a föltétellel, hogy az eszemiszomon kizárólag azok jelenjenek meg, akikből

elvártam, hogy előfizetnek a könyveimre s nem vették meg őket. A két barátom kétségbesettség tekintet egymásra, s az egyik — híres elmés ember — kijelentette, hogy akkora nagy terem (a lovardát is beleszámítva), amelybe mindezek az urak előférnek, nincsen a városban. Így hát helyszűke miatt elmaradt a bankett.

De fére a tréfával, ne legyünk komolyak!

A tiltakozásomnak egyéb okai is voltak. Mikor a két neines barátomat megláttam, eszembe jutott, hogy ők rendezték kiváló leleményességgel annak idejében a rólam elnevezett jubileumot (a fiatal száznak eddig legjobban sikerült ünnepségét), s azt gondoltam: legyünk humánusak, mégse illik a barátságot ennyire kihasználni s e lelkes férfiaknak megint vesződséget okozni. S végül azért is ki kellett kosaroznom a tervezőket, mert attól tartottam, hogy nem fogom magam jól érezni a kérdéses vacsorán. Ujabbban ugyanis azt a valószínűleg minden öreg ember által észlelt — tapasztalatot tettem, hogy a haladó évekkel hanyatlak a tekintély, mely az öregség felé vezető uton egyre növekszik, de az öregségben aztán napról-napra fogyatkozik. Bizonyára más is észrevette, hogy az embernek, ha vénu, társaságban kevésbé előkelő helyet ielölnek ki, mint aminőt akkor foglalhatott el, amidőn még divatban és in floribus volt. Attól tartottam hát, hogy a banketten — mivelhogy protekcióm-sines — nem kapok elég jó helyet, talán az asztalvégre ültetnek, esetleg olyan hölgyek mellé, akik már szintén jubiláltak, s megérették, hogy azt a tálalt hozzák elém — melyből az élelme-szebbek már kiemelték a lempompásabb falatokat s hogy felköszöntenek boldog-boldogtalant, csak engem nem, stb. Igen kellemetlen perspektíva!

Talán nem pont így zajlottak volna le az események: lehet, hogy kissé sötét színben láttam az ügyet, mert az embe-

rek nem olyan rosszak, mint aminő jóknak óhajtjuk őket, de — az ördög nem alszik. Homerosz pedig ezt néha megteszi — esetleg mégis így történhetett volna, s ezt nem akartam megkockáztatni, mert a legkevésbé hű ember is szeret, ha már rosszul áll, legalább jól ülni. S aztán eszembe jutott egy eset és visszaemlékeztem egy kitűnő férfira. Az eset Herczeg Ferenc egy vicciatékában történik, ahol jubilálnak valakit s azt az ünnepély fényének az emelése érdekében kidobják. A kitűnő férfi pedig egy rég elhalt nagynevű politikus, aki híres volt arról, hogy nincs benne semmi hűség, s mikor egyszer szóvá tettem előtte a nemes tulajdonságát, így szólt mosolyogva: Édes öcsém (akkor még így szólították), sokkal büszkébb vagyok, semhogy eláruljam a hűségomat.

... Ha ez mind tréfa is eddig, egy-két komoly szó is jön utánna. Igazán és őszinte megokolása annak hogy mért tiltakoztam most is, máskor is, minden a személyemmel összefüggő ünnepeltetés ellen, abban az életviteli elvben rejlik, hogy mentül kevesebbet alkalmatlankodunk az embertársainknak. Egy ilyen jubilaris lakzi legfeljebb az ünnepeltének nem teher, — mindenkinek másnak — a (vacsorát felszolgáló vendéglőst s néhány toasztmániakust kivéve) az bizony idővesztegetés, fölöslegesség, kellemetlenség. Azt hiszem, azzal az állásfoglalással, amellyel elhárítottam magamtól az ünnepeltetést, jó embereimtől pedig e kellemetlenséget, jobban köteleztem le a polgártársaimat, mint a hat könyvemmel, amelyekkel mostanában terheltem meg őket. Remélem, halálom adóznak nekem, hogy nem kell halat emniük, amikor más ételre fáj a foguk, s nem kell velem és más öreg bankettfigurákkal koccintaniuk, amikor a barátjükkkel vagy a kártyapartnereikkel (sőt az se lehetetlen, mert csodás erényességű emberek is vannak hogy a családjukkal) szeretnének együtt lenni. Ha általánossá tudna válni ez a föl-

fogás, talán kevesebb bankett volna a kaszinóban, de több őszinteség a szívekben. S azoknak, akiknek az ünnepeléséről van szó, kevesebb volna az el-lenségük.

Ne gondolják, kérem, hogy félrebeszéllek. Akinek az ilyen lakomára el kell menni, mert nincs elfogadható kifogása, hogy elmaradion róla, az bizony haragudni fog az ünnepeltre s nem az emberi életkor legvégső határáig fogja őt éltetni, hanem a sarga fenébe kívánja, és pedig — mert a gyorsaság s a pontosság a fő! — rögtönösen. Mert ő most pazarul mulathatna a szőke hölgyével vagy a coeur-dámával, ha nem volna muszáj egy unalmas öregur társaságában vesztegetni a drága idejét, aki nem tudott a kellő időben meghalni s itt alkalmatlankodik a fiataloknak. Az pedig, aki valamely — rendszeren hamis — ürügy alatt a távollétével tündököl, de attól fél, hogy megapreghendálnak az elmaradásáért, nem a bankett rendezőre fog haragudni, hanem arra a hű bolondra, aki ilyen alkalmatlan időben üli és ületi meg a születése napját. S az idő hiány-jék meg, mindig alkalmatlan annak, aki másokat kénytelen jubilálni.

Mindenképp úgy van az, kérem, hogy az ily évforduló, kivéve az igen nagy embereké, teljesen privátdolog, amelytől a nyilvánosságot épp oly távol kell tartani, mint egyéb intimitásoktól. A közönség persze más nézetet van. Értésülvén e lapok után az évfordulóról, sokan látogattak meg és még többen küldtek üdvözlő iratokat, jóleső szerencsekívánatokat.

És elgondolkoztam azon, hogy milyen furcsa az ember! (Vagy én vagyok furcsa?) Röviddel ezelőtt hat kötet jelent meg tőlem egyszerre, — oly publikáció, amelyhez hasonló (természetesen könyvészeti szempontból) nagyobb irodalmakban és nagyobb piacokon is számot tenne, s ezt jóformán senki se tartotta közügynek. E könyvek megjelenéséhez, eddigi életemnek a legnagyobb büszke-

Botrány

a román kamarában a dési választás miatt

Izgalmak az urna-lopás parlamenti tárgyalásánál

Bukarestből jelentik: A kamara ülésén a dési időközi választás ügye került szóba. A választás nagy botrányok között történt, mert két község urnáját összetörték, a választási elnököt megválták, úgy, hogy e két községben új szavazást kellett elrendelni. Soricu liberálistárpárti képviselő megvádolta a román nemzeti pártot, hogy az általános elégedetlenséget arra akarta fölhasználni, hogy megvalósítsa regionalista törekvéseit. A nemzeti párt padjairól állandóan közbeszólásokkal zavarták a szónokot s azt kiáltották feléje, hogy urnalopásnak köszönheti mandátumát. Soricu kijelentette, hogy a román nemzeti párt a dési választásnál odáig ment, hogy gúny tárgyává tette az országot.

Popp képviselő: *Hazudik!*

Soricu: *Őn hazudik.* Az önök propagandája mérget csepegtetett az ottani lakosság lelkébe.

Man lelkész képviselő a dési választási eseményekért a kormányt és Mosoiu tábornokot teszi felelőssé. Mosoiu kísérleteket tett arra, hogy offenzívát indítson az urnalopás terén, ez azonban nem sikerült. Azzal vádolja a minisztert, hogy egyes községeknek 100.000 leit adott és különböző ígéreteket tett a választóknak arra az esetre, ha a kormánypárt jelöltjére szavaznak. *Lélekvadászra másfél milliót pocskoltak el* eredménytelenül. A miniszter egyenesen bolsevista eszmeiket valósított meg, amikor reáimutavta magántulajdonban levő farakásokra, azt mondta a parasztoknak: Vegyetek fát magatoknak, majd én teletek érte.

Mosoiu tábornok tiltakozott a gyanúsítás ellen.

Filipescu képviselő: Vasúti szabadjegyeket osztogatott.

Mosoiu tábornok: Szegény embe-

ségéhez, mindössze néhányan gratuláltak. Ahhoz, hogy hetvenesztendős lettem, legkevesebb tízannyián. Hat könyvet egyszerre kiadni — meg kell mondanom, még ha rólam van is szó — mindenestre érdem, ha egyébert nem, azért, mert a szerző megkísérelt valamit, amit ebben a formában és hasonló viszonyok közt még senki se próbált. Érdem, mert a vállalkozásában a közönségnek is bizalom nyilvánult meg e közönség kulturérzéke iránt. S végül érdem, mert a szerző nem riadt vissza anyagi áldozatoktól sem, hogy a magyarság életéről tanuskodó kulturfeltesítést nyújtson, már t. i. annyit, amennyi telik tőle. Ellenben az, hogy valaki megöregszik gromobilig, akareni mondani: hetven esztendőig, az nem érdem, hanem szerencse vagy szerencsétlenség, aszerint ahogy az a szerencsétlen érzi.

Mondom, néhányan gratuláltak a könyveimhez és sokan a nehezen viselhető évekhez. Pedig hát féltucat kötet — ha még oly rosszak — nem rúkolhat ki minden emberfia, míg a hetven esztendőt eléri mindenki, aki előbb el nem patkol. A logikátlanságot, amely e kétrendbeli szerencsekívánásban megnyilvánult, talán az az értékesítés magyarázza meg, amely szerint a közönség többre becsüli az életet, mint az irodalmat, s azt a véletlenséget, hogy valaki a malőrjére szerencsésen megöregszik, többre taksálja, mint az illető munkáját. Én persze, bármint gyengék, jobban szeretem a könyveimet, mint az éveimet, és sajnálom, hogy egynémely kedves emberem nagyobb szerencsének tartja rám nézve, hogy élek, mint azt, hogy írok.

De azért köszönetet mondok, nagyon hálás köszönetet mindenkinek, aki e szomorú évfordulón megemlékezett rólam, s különösen a »Bácsmegyei Napló«-nak, amelynek, úgy látszik, van egy irodalmilag művelt munkatársa aki a lexikont olvassa. S ehhez én gratulálok. Mert nem árt, ha az író is olvas.

reknek adtam, de a magaméból fizettem ki.

Man képviselő szótartotta, hogy a liberálisok manifesztumaikban *kinyújták az erdélyieket*, sőt pornografikus választási verseket terjesztettek. A szavazásnál, az urnák őrzésénél is a legkülönbözőbb visszaélések történtek. A dési választók magatartása példát adhat a jövőben azok részére, akik urnát akarnak lopni. A liberálisok felé fordulva, ezt kérde: Az urnákat izgalomba hozza az a pár ökölcsepás, amit egy urna-

tolvaj kapott? E szavakra *ördösi tumultus támadt*. A kormánypárt tiltakozott az ellenzék viharosan taposott. Az elnök folytonosan csöngött. A liberálisok felháborodva kiáltották: *Egy esmerest vertek meg!*

Jonaitescu: *Tolvajt vertek meg, urnatolvajt!* (Nagy zaja a ház minden oldalán.)

Man képviselő: *Kéri az igazságügyminisztert, adjon helyet a panaszoknak és állítsa bíróság elé a választási elnököt, aki meghamisította a szavazást.*

A francia kamara megszüntette a vatikáni nagykövetséget

Elzász-Lotharingia ügyeit külön misszióvezető fogja intézni a Vatikánál

Párisból jelentik: A francia kamara megszavazta a vatikáni követség megszüntetését. A kamara a külügyi költségvetés legutolsó tételét tárgyalta, amelyben a külföldi diplomáciai képviselők javadalmazásáról van szó és a külföldi képviselők sorában *nem szerepelt a vatikáni nagykövetség*. Több jobboldali képviselő szólalt fel a vatikáni nagykövetség fentartása mellett, akik után Herriot miniszterelnök rövid nyilatkozatot tett, melyben kijelentette, hogy *Franciaország belső és külső politikája kívül áll a hitvalláson*. Elismeri az államtanács határozatát, amely szerint Elzász-Lotharingiára tovább is fennáll a konkordátum. Elzász-Lotharingia ügyeit azonban nem követ, hanem *misszióvezető fogja intézni a Vatikánál*.

A jobboldal indítványt terjesztett elő, hogy a kamara szavazzon a javaslatnak a *pénzügyi bizottsághoz való visszautasítására*, vagyis a vatikáni nagykövetség fentartása mellett. E javaslat ellen, tehát a vatikáni követség megszüntetése mellett 26 kommunista, 103 szocialista, 31 szocialista köztársasági, 134 radiká-

lis, 16 baloldali radikális és 4 pártokivüli, összesen tehát 314 képviselő szavazott. A Briand-csoport tagjai közül 11 képviselő — köztük maga Briand is — nem a kormányra szavazott.

Bár sokan a vita befejezését kívánták, mégis felszólt *Blum* Leó szocialista, aki kijelentette, hogy a szocialista-párt nem vallásellenes, majd *Cachin* képviselő tiltakozott a szocialista szónokoknak a szovjet uralmáról tett kijelentései ellen és megvilágította a georgiai szovjetpolitikát. Beszéde után a *kommunista képviselők elénekelték az internacionálét*, mire az elnök öt percre megszakította az ülést.

Az ülés újabb megnyitása után azt a fejezetet, amely a vatikáni különsgazdálkodás kivételével a külföldi szolgálatban levő személyzet hitelét tartalmazza, *kézilelemeléssel elfogadták*. A vatikáni elzász-lotharingiai külön küldöttségre vonatkozóan beiktattak egy újabb cikkelyt.

A köztársasági unió szenátusi csoportja elhatározta, hogy erőlyesen a vatikáni nagykövetség megszüntetése ellen foglal állást.

Törökország nem megy döntőbiróság elé

Anglia közbelépett a konfliktus békés megoldásáért

Angorából jelentik: Az ökümeniai pátriárka kiutasítása ügyében *Sükrü Kaja* bérg külügyminiszter a következőket jelentette ki:

— Törökország igen súlyos károkat szenvedett a cári Oroszország idejéből ismeretes ama politika nyomán, amely politikai befolyás és túlsúly biztosításának eszközeül a *Szent Helyek kérdését és a patriarkátus ügyét használta fel*. A török köztársaság ezentúl *sohasem fogja megengedni, hogy nemzeti határain belül bármiféle vallási áramlat eszközeül használtsák politikai célokra idegen hatalom részéről*. A patriarkátus kérdése ma is, miképp eddig bármikor, Törökország belső ügye. Ha újra meggyökerezni és kisarjadni engedjük a bizánci politikát, akkor újra veszélyeztetjük a békét és nyugalmat, melyre az emberiségnek igen nagy szüksége van.

A párisi török és görög követ Herriotnál

Párisból jelentik: Djevad bej török nagykövet együttes kihallgatáson volt Politisz görög követtel Herriot miniszterelnöknél. Ez alkalommal Herriot arra hívta fel figyelmüket, hogy a *nagyhatalmak szívesen látnák, ha sikerülne a konfliktust békésen elsimítani*.

Djevad bej török nagykövet szerdán újból a külügyminisztériumban járt és hosszasan tanácskozott a politikai osztály igazga-

tójjával, Laroche-sal. A Quotidien szerint a török nagykövet kijelentette, hogy *Törökország semmi szín alatt sem hajlandó a görög pátriárka kiutasításának ügyét döntés céljából a hágai nemzetközi bíróság elé terjeszteni*, mert az angorai kormány felfogása szerint *ezt a kérdést a lausannei békeszerződés véglegesen megoldotta*.

Görögország fegyverkezik

Milanóból jelentik: A *Secolo* közlése szerint a görög minisztertanács külföldi cégeknek *nagymennyiségű hadianyagot rendelt*. Kedden *Mikalopulosz* görög miniszterelnök a hadügyminiszterrel és vezérkari főnökkel hosszasan tárgyalta nagyobbarányu municiószállításokról.

Az angorai kormány — mint Konstantinápolyból jelentik — elhatározta, hogy *Törökország egyelőre nem reagál Görögország háborus előkészületeire és fenyegető magatartására*, de ha Görögország tovább is folytatná a katonai készülődéseket, a török kormány *kénytelen volna Athénben felvilágosítást kérni*.

Anglia mérséklő lépéseket tesz Athénben

Londoni jelentés szerint az *angol közvélemény a törökök párlján van*. Azt hangoztatják, hogy már a pátriárka hivatalbalépése alkalmával bejelentette a török kor-

mány, hogy folyamatba teszi *elene a kiutasítási eljárást*. *Az angol kormány Athénben mérséklő lépéseket fog tenni, nehogy a görögök elisietett intézkedését komolyabb bonyodalmakat idézzenek elő*.

Kommunista mozgalom Athénben

Athénből jelentik: A kommunista párt lázító röpiratokat bocsátott ki, amelyekben *híjtogatja az athéni helyőrségeket, hogy lázadjanak föl, ha kitör a háború Törökország ellen*. A kormány emiatt rendkívül szigorú törvényjavaslatot terjesztett a nemzetgyűlés elé a kommunisták üzemeinek megakadályozására.

A Népszövetséghez még nem érkezett jelentés a konfliktusról

Genfből jelentik: A Népszövetség titkárságához még nem érkezett semmiféle hivatalos bejelentés a konstantinápolyi görög pátriárka kiutasításáról. A Népszövetség mellett működő görög delegátus azonban több látogatást tett a népszövetségi titkárság vezetőinél, hogy részletesen tájékoztassa őket a görög állaspontról.

KISEBBSÉGI ÉLET

A szlovák autonómisták mindenáron szeretnék bebizonyítani, hogy az ismertes turócszentmártoni határozatnak van egy klauzujája, amely szerint Szlovenszko csatlakozása Csehországhoz bizonyos feltételekhez volt kötve. A kormányzó a kérdést szüntelenül feszegető Hlinka-lapok ellen nemrégiben heves támadást intézett, mire a szlovák néppárt orgánuma, a *Slovak*, mint perdöntő bizonyítékot leköszölte *Medvecky* Károlynak, a szlovák nemzeti tanács volt titkárnak nyilatkozatát, amelyben *Medvecky* azt állította, hogy a csatlakozás alkalmával szó volt arról, hogy Szlovenszko bizonyos idő múlva teljes autonómiát kap. A politikai pár azonban még ezzel nem dönt el, mert a kormányzó azt hangsúlyozta, hogy *Medvecky* hamis tanu, aki a tényeket elferdítve állította be, jelentkezett tehát az autonómisták védelmére *Stodola*, a szlovák nemzeti tanács volt elnöke, aki kijelentette: »... kívánságaink maximuma az volt, aminek az október 31-iki jegyzőkönyvünkben kifejezést is adtunk, hogy a testvéri egyesülés kedvéért legkésőbb tíz év alatt Szlovenszko autonómiája megvalósuljon». A *Slovak* *Stodola* nyilatkozatából a következőket látja beigazoltnak: 1. a szlovákoknak Csehországhoz való mai viszonyát még azok sem tartották véglegesnek, akik ezt a viszonyt akkor a legnagyobb lelkesedéssel megteremtették; 2. ez az előzetes viszony legfeljebb 10 évig tarthat a forradalom után; 3. e tíz év befolyása alatt ez ideiglenes viszony helyett véglegeset kell teremteni; 4. e végleges viszony Szlovenszko autonómiája kell, hogy legyen.

Az erdélyi magyar és szász lutheránusok közt már régóta elkeseredett háborúság folyik. A viszály az egyházközségek vezetése körül élesedett ki, amelyet úgy a magyarok, mint a szászok maguknak követeltek. A szembenálló felek legutóbb békétárgyalásokat kezdtek, amelyek előreláthatólag sikerrel fejeződnek be. A kolozsvári lutheránus egyházközség szász csoportjának vezetője, dr. Schuller, a tárgyalásokról így nyilatkozott: »A napokban tényleg összeültünk a magyarajku hitfelelősökkel, hogy egyházközségünk nyugalmat békés tárgyalások után helyreállítsuk. Magyar részről egyelőre szóbelileg azt a javaslatot terjesztették elő, hogy osszuk ket-

té a hitközséget és ennek megfelelően két papot is szerződtesünk. Ami a közös vagyont illeti, ezt továbbra is egy bizottság kezelje. A mi részünkről nem fogadhatjuk el ezt a javaslatot. Elsősorban azért nem, mert egyházi alkotmányuk kifejezetten ellene van az ilyen nagyarányú módosításnak. Mindaddig tehát, míg a magyar részről előterjesztett javaslatok részletkérdéseit alaposan nem ismerjük, aggályosnak látjuk a helyzet érdemleges megvitatását. Aggályos elsősorban előttünk jelenleg németnyelvű iskolánk jövőbeli helyzete is, mert teljesen bizonytalanná válna az iskola fentartásának lehetősége, ha minden további nélkül belemennénk a hitközség kottéozásába. A magunk részéről azt javasoljuk, hogy ebben a nagy horderejű kérdésben nem egyszerű többségi szavazás alapján döntsünk, hanem ugynevezett proporcionális alapon. Ha tehát belemennek a kivánság teljesítésébe és ha e lista szerinti választás alapján példának okáért német többség kerülne ki, úgy mi azt javasoljuk, hogy ebben az esetben a pap német nemzetiségű legyen, míg a segédlelkész és a gondnok magyar. A magyar többség esetén természetesen magyar papot választanánk. Az iskola dolgában magyar és németnyelvű tagozatot ajánlunk. Ami az istentiszteletet illeti, ebben a kérdésben megfelelő paritást javasolunk. Természetes, hogy ha német nemzetiségű papot választanánk, kötelezővé tennék számára a magyar nyelvű perpekt tudását. Abban állapodtunk meg, hogy Grandpierre Emil ur még e hét folyamán legkésőbb csütörtökig előterjeszti a tárgyaló gyűlésnek a magyar nemzetiségű hitfelek javaslatát és annak részletkérdéseit, még pedig írásban foglalva. Ennek előterjesztése után tovább folytatjuk tárgyalásainkat. Tekintettel arra a körülményre, hogy úgy a szászok, mint a magyarok kulturnemzetek fiait, remélhető, hogy megtalálják a módját annak, hogy egy közös gyülekezésben dolgozzanak egymás mellett a közös ügy erősítésére, mert a külön-külön hitközségek versengése ártalmára lehetne úgy a szászoknak, mint a magyar hitfeleknek.

Uj honfoglalás Fiumében

Inog az olasz zsarnokság

Európa kezd kiheverni és lerázni magáról a diktatúrát. A spanyol diktatura épüget bukófélben van, mint Mussolini diktatúrája, jelöl annak, hogy a szurony sok mindenre alkalmas, de ulti nem lehet rajta s a szuronyra alapított kormányzás nem tarthat sokáig.

Mussolini kormánya a terror megszo-kott fegyvereivel igyekszik uralmát meghosszabbítani, azonban az olaszok már nevetnek a bebörtönözéseken, lapbetiltásokon és elkobzásokon. A neveltség öli meg Mussolini kormányát. A helyzetet legjobban jellemzi a „Beco Gialo” antifasiszta élelap tréfája. A lapnak négy egymásután következő számát kobozták el, az ötödik lapszám azután olyan tartalommal jelent meg, amit nem lehetett elkobozni. A lap címe: a római templomok képe volt látható. A tartalmat pedig a következő cikkek tették ki: Recept mártások készítésére, a milánói telefonkönyv első oldalai, római bérkocsi tarifa, turini uccák névjegyzéke, gyermekjátékok, az itáliai gyorsvonatok menetrendje. A lap minden oldalán hivatkozik arra, hogy ezeket a cikkeket hamisítatlan fasiszták írták és kéri az olvasókat, hogy utasítsák vissza azt a vádat, mintha a Beco Gialo politizálna. Ennek a furcsa újságnak olyan sikere volt, hogy a külföld számára külön kiadást kellett rendezni belőle.

A fasiszta kormányzat fejtelenségére jellemző, ami Fiumében történt. Szombaton Fiume olasz lakossága a prefektus tilalma ellenére tüntetést rendezett az ellen, hogy az olasz adótörvényeket kiterjesztették Fiuméra is. Az üzleteket

délután bezárták s tizezernyi tömeg vonult végig az uccákon, azt kiabálva: „Le a fasisztákkal, le a kormányval!” A városba a tüntetés ellensúlyozására egész hadsereget vezényeltek ki. A katonaság szuronyt szegezve rohamot intézett a tüntetők ellen, akiket sikerült visszacsorítani. Egy század bersaglieri (u. ólépésben közeledett a város belseje felé és a piazza Dantén kitűzte, az

olasz zászlót.

A tüntetésben csak helyi fasiszták, leszerelt katonák és rokkantak vettek részt, míg a Zanella-pártiak és horvát érzelmeik teljesen távol tartották magukat.

A tüntetés miatt az olasz kormány fölmentette hivatalától Sig Sorgát, Fiume két héttel ezelőtt kinevezett prefektusát.

Nagy károkat okozott Egerben a földrengés

Öt-hat milliárdba kerülnek a sürgős javítási munkálatok

Egerből jelentik: A városban már javában folyik az építkezés, meg a tartozás. Serény munkával igyekeznek a bedőlt kéményeket és tűzfalakat felépíteni. Tegnap óta mérnöki bizottságok járják be a várost. Ezek részben megbecsülik a károkat, részben pedig az életveszélyes falakat lebontják.

Rapcsák János városi főmérnök nyilatkozata szerint a károk sokkal nagyobbak, mint kezdetben hitték. Különösen az értékesebb épületek szerkezetében történt hiba a földrengés következtében. Legalább öt-hat milliárd koronába fog kerülni a sürgős javítási munkák elvégzése. Szerdán délelőtt a városi tanács ülést tartott és foglalkozott a földrengés dolgaival. Megállapodtak abban, hogy dr. Kálnoky István városi tanácsos még szerdán Budapestre utazik és előterjeszti a város kérelmeit

Vass népjóléti miniszternek. Nagyobb összegű pillanatnyi segílyt kérnek az anyagiakkal nem rendelkező károsultak részére, azután kamatmentes kölcsönt, továbbá az egri pénzüntézetek számára nagyobb hiteleket a Nemzeti Banktól és legfőképpen lakásrendelet megváltoztatását. Igen sok háztulajdonos ugyanis, aki eddig nem tudott lakójától megszabadulni, a földrengést akarja ürüggyül felhasználni és nem javíttatja ki megromlott házat, csak hogy a lakó kénytelen legyen kihurcolkodni. Azonkívül geológust is hozat le Eger városa a földrengés okának kivizsgálására.

A lakosság körében, különösen a külvárosban, még mindig fantasztikus és ijesztő hírek keringenek. Különösen a baptisták terjesztik azt a hírt, hogy az egri földrengés a világ végpusztulásának volt a megkezdője.

A hitelintézetek a kényszeregyezségi törvény ellen

Az állami jelzálogbank nem folyósít kölcsönt, amíg a kényszeregyezés lehetősége fennáll

Beogradból jelentik: A kényszeregyezségi eljárás ellenzőinek tabora váratlanul jelentős gyertyarssal gyarapodott: az Állami Jelzálogbank elhatározta, hogy mindaddig nem folyósít kölcsönöket, amíg a kényszeregyezségi törvény érvényben van. Erre a lépésre az állami bankot az a legutóbbi bírói döntés készítette, amely kimondja, hogy a csődönkívüli egyezkedésnek az állami jelzálogbank épüget köteles alávetni magát, mint a magánhitelzők.

A határozatot a jelzálogbank beadvány alakjában közölte a kereskedelmi miniszteriummal és kifejti, hogy a kényszeregyezségi törvény lehetlenné tesz minden jogügyletet a jelzálogkövetelések bebiztosítására vonatkozólag és megsemmisíti az Uprava Fonda-

váról szóló törvényben biztosított privilégiumot. A beadvány rámutat arra, hogy a kényszeregyezségi eljárás mostani formája az ország külföldi hitelének is árt, továbbá felhossa a pénzühiányt, mert a bankok bizalmatlanok a hiteligenylokkel szemben és nem mernek hitelt folyósítani. Ezért követelik, hogy a kényszeregyezségi törvény hatályát függesszék fel.

Hasonló okokból beszüntette a kölcsönök folyósítását a beogradi Kereskedelmi Jelzálogbank is, amely ugyanolyan kedvezményeket élvezett, mint az állami jelzálogbank. Gazdasági körökben nagy izgalmat keltett ez az állásfoglalás. Hír szerint legközelebb a Nemzeti Bank is hasonló lépéseket tesz a kényszeregyezségi törvény megszüntetése érdekében.

Három milliárdos kártérítési pör Lederer Gusztáv és tisztársai ellen

A britanniás-korszakban egész vagyonából kifosztották a budapesti Opera-étterem tulajdonosát

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszéken érdekes háttérű kártérítési pört indított Gillemot Lajos vendéglős, az Opera-étterem volt tulajdonosa Brauch Ferenc hentes-árgyáros ellen, akit azzal vádol meg, hogy öt évvel ezelőtt a rablőgyilkos Lederer Gusztáv és társai segítségével kifosztotta őt egész vagyonából.

A kártérítési keresetből kitűnik, hogy Gillemot, amíg az Opera-étterem tulajdonosa volt, üzleti összeköttetésben állott a Brauch-féle hentesárgyárral. A háboru alatt ez az összeköttetés megszakadt, a vendéglős és a város leszámoltak egymással s ekkor kitűnt, hogy a Brauch-cég százezer koronával többet vett föl a vendéglöstől, mint amennyi járt neki. Gillemot visszakövetelte ezt az összeget, amit a Brauch-cég 1918 nyarán vissza is fizetett.

Két évig ebben az ügyben nem történt semmi. Akkor azonban Brauch egyik fiának, aki a Prónay-különítményben szolgált, eszébe jutott, hogy ezt a pénzt vissza kellene Gillemot-tól szerezni. Sefesik főhadnaggyal, a Somogyi-gyilkosság egyik tettesével beidéztette Gillemot Lajost a hírhedt Britannia-szállóba. Gillemot nem mert elmenni, hanem a rendőrséghez fordult védelemért. A rendőrségen kijelentették előtte, hogy bár a britanniás-tiszteknek semmi joguk sincs polgári egyeneket beidézni, mégis azt tanácsolják neki, hogy ügyvéd kíséretében menjen el a különítmény főhadiszállására, mert a rendőrség nem tud testi épségéért — ha ki nem egyezik valahogyan Prónayékkal — felelősséget vállalni.

Gillemot kénytelen-kelletlen megjelent ügyvédjével a Britanniában, ahol a tisztek életveszélyes fenye-

getésekkel kizsartoltak tőle százezer koronát, azzal az ürüggyel, hogy 1918-ban jogtalanul jutott a Brauch-féle pénzhez. A megszarolt vendéglős a százezer koronát a különítmény pénztárnokának, Lederer Gusztáv főhadnagynak a kezéhez fizette le.

Gillemot előadja keresetében, hogy miután minden forgatókéje abban az időben ez a százezer korona volt, az üzlete tönkrement. Gillemot Lajos kénytelen volt továbbadni az Opera-éttermet, a kétségbeesett embert öngyilkossági gondolatok foglalkoztatták. Tönkremenve, elszegényedve csak az alkalomra várt, hogy a tőle elvett százezer koronát kellő értékére felemelve visszaszeresse. Idáig nem mert pört indítani, mert a közállapotokat nem találta elég biztonságosoknak ahhoz, hogy követelésével föllépjen, most azonban Lederer letartóztatása után elérkezettnek tartja az időt követelése behajtására. A tőle elvett százezer korona valorizált értéke és kártérítés feleében három milliárd koronát követel a Brauch-cégtől, illetőleg a kincstártól.

A novisadi radikális-párt nagygyűlése

Dr. Miletics Szilvákó noviszadi beszéde

A noviszadi radikális-párt szerda délelőtt tíz órakor a Szloboda nagytermében választói nagygyűlést tartott, amelyen közel kétezren vettek részt.

A népgyűlés szónoka dr. Miletics Szilvákó volt, aki egy órás beszédben foglalkozott az aktuális belpolitikai kérdésekkel.

— Az S. H. S. állam, — mondotta, — a harctereken nagy áldozatok árán alakult meg, az államot nem is kell féltetni, de azért a belső problémákat sürgősen meg kell oldani.

Radicsék köztársaságot akarnak Horvátország autonómiájával. A szerbek nem törekednek kiváltságos jogokra, hanem a szerbeket, horvátokat és szlovéneket egyforma jogokkal és köteleességekkel ruházzák fel.

Aki ma az alkotmány revízióját akarja, az e kiváltságos egység ellen dolgozik. Mi megvalósítjuk az alkotmányt, megjavítjuk az állami és közigazgatási adminisztrációt és visszaállítjuk a községi autonómiát s elérjük, hogy minden polgár egyforma terhet viseljen és az ország tartományaiban egyforma törvények legyenek.

Davidovicsot és pártját a vidovdáni alkotmány alapján választották meg, ez az alkotmány volt az ő programjuk, ezt azonban ők cserbenhagyták. Ezért volt szükség arra, hogy a radikális-párt Pribicevics-csel megteremtse a nemzeti blokkot.

Davidovics két dolgot tévesztett össze: a horvátokkal való egységet a Radicsékkal való egységgel. Ez pedig nem azonos. Radics demagóg terrorját le kell törni. Radics a háboru előtt a legnagyobb Habsburgista volt, most a Karagyorgyevicsék uralma alatt köztársaságivá lett. Radicsot és Davidovicsot le kell tiporni.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Popoviczki Pavle Noviszad és a noviszadi járás jelöltje mondotta el programbeszédét.

Utána dr. Jovanovics György csurogi orvos beszélt, majd Stojšin Lázár zsablya-titeli járási jelölthelyettes, Labad Andrija, a Noviszad város és járás szlovák nemzetiségű radikális-párti jelölthelyettese és végül Gajin Szima sztarisóvi gazdaságlkodó beszélt. Regelvac elnök javaslatára Pasics miniszterelnököt

táviratilag üdvözölték. A gyűlés a himnusz elénekülésével ért véget.

A gyűlés után dr. Miletics Szlavkó miniszter fogadta a Bács megyei Napló munkatársát.

Milyeneknek látja miniszter ur, a választási esélyeket?

— A legnagyobb bizalomtól vagyok eltelve és rendületlenül bízom abban, hogy a nemzeti blokk a Vajdaságban is, de az egész országban fölényes győzelmet fog aratni.

A közvélemény a kormányt teszi felelőssé azokért a súlyos atrocitásokért, amelyeket a Vajdaságban több helyütt és legutóbb dr. Szekulics Milánnal szemben követtek el.

— A kormány távol áll ezektől az eléggé el nem ítéhető terroraktusoktól és magam is csak Noviszadon, épp a Bács megyei Naplóból értesültem a dr. Szekulicsot ért felháborító bántalmazásokról. Kérem, írja meg, hogy milyen fel vagyok háborodva e brutális támadás felett, melyet szigorúan meg kell torolni.

Mi a radikális-párt álláspontja a magyar nemzetiségi kisebbség kulturális követeléseivel szemben?

— A vidovdani alkotmány pontosan meghatározta az állam területén élő nemzetiségi kisebbségek jogait. Az alkotmány e keretén belül a radikális-párt a magyarság kulturális kívánságait melegen felkarolja és segíti azokat megvalósítani.

Magyar képviselő

a nagyváradi kanonoki állásban

Csak magyar állampolgárt lehetett kinevezni Fraknoi utódául

Nagyváradról jelentik: Néhány napja betöltötték a Fraknoi Vilmos halálával megüresedett nagyváradi kanonoki állást. Erre a stallumra tudvalevőleg dr. Ernszt Sándor pápai prelátust, a budapesti központi papnevelő kormányzóját, magyar nemzetgyűlési képviselőt nevezte ki Bjelik Imre nagyváradi püspök, a római szentszék beleegyezésével.

Ugy a magyar, mint a román sajtóban élénk kommentárokat fűznek az érdekes kinevezéshez. A váradi egyházmegye tudvalevőleg a román király felelőssége alá tartozik. Ha tehát a Vatikán annak káptalanába magyar állampolgárt neveztetett ki, ez nem jelenthet mást, — mondják egyes kommentárok, — minthogy a szentszék egymaga kíván rendelkezni, azon az alapon, hogy a magyar királyi felségjog megszűnt. Romániával pedig a konkordátum-tárgyalások eredményre nem vezettek. Így a kinevezés jogának egyedüli birtokosa a szentszék lett. Ebben a helyzetben megtörténhetik az is, hogy egy magyar egyházfői állásra nem magyar, hanem külföldi állampolgárt neveznek ki.

Bjelik Imre nagyváradi püspök nyilatkozatot tett Ernszt Sándor kanonoki kinevezése tárgyában. A nyilatkozat szerint Fraknoi Vilmos halálával az egyházmegye magyarországi részének egyik irodalmi kanonoki stalluma lett üres és erre az állásra mást, mint magyar állampolgárt nem is lehetett kinevezni.

— Ugyanis a gyakorlatban az az elv nyert megvalósulást, hogy a magyarországi részen betöltésre váró kanonoki székeket magyar állampolgár papi egyénekké, a Romániában betöltésre váró stallumokat pedig román állampolgárokkal töltik be.

Diplomáciai affér az SHS királyság és Magyarország között

A jugoszláv kormány tiltakozott egy tolnamegyei birtok felosztása ellen

Budapestről jelentik: Politikai és gazdasági körökben egyaránt nagy feltűnést keltett egy budapesti napilapnak néhány nappal ezelőtt megjelent az a közlése, hogy a beogradi kormány jegyzőket intézett a magyar külügyminisztériumhoz, melyben katonai beavatkozással fenyegetve meg akarja akadályozni egy tolnamegyei földbirtok felosztását. Az Országos Földbirtokrendező Bizottság ugyanis egy dunántúli családi részvénytársaság tulajdonába tartozó földbirtokból 700 hold kihasítását rendelte el.

E közleménnyel kapcsolatban Tóth János, az Országos Földbirtokrendező Bizottság elnöke a következő nyilatkozatot tette:

— Egy tolnamegyei községben családi részvénytársaság kezében van egy birtok, amelyet az Ország-

os Földbirtokrendező Bizottság itéltéleg igénybe vett. Ekkor történt, hogy a jugoszláv kormány a külügyminisztériumhoz fordult ennek megakadályozására. Ez az ügy ezidő szerint függőben van. A bírói ítélet nem változott meg, de végrehajtását elhalasztottuk, mindaddig, amíg az ügy nemzetközi vonatkozásait el nem intéztük. Az említett katonai beavatkozásról nincs tudomásunk.

Az említett cikkből és nyilatkozatból nem lehet megállapítani, hogy a beogradi kormány kinek az érdekében és milyen birtok felosztása ellen tiltakozott a magyar külügyminisztériumnál és ismeretlenek az okok is, amelyek alapján történt a beavatkozás. A diplomáciai afférról egyébként beogradi hivatalos helyen semminemű közlést nem adtak ki.

Barmat kedvező békét akart kieszközölni Németországnak

Tanukihallgatások a Barmat-Kutisker ügyben

Berlinből jelentik: A Barmat-Kutisker-ügyben a kinevezett vizsgálóbizottság szerdán kihallgatta tanuként Heumann képviselőt, aki elmondta, hogy 1919-ben ismerkedett meg Barmat Gyulával. Barmat ekkor azon fáradozott, hogy a győztes antant tisztességes békét kössön Németországgal. Heumann bemutatatta Barmatot Ebert birodalmi elnöknek, akinek átnyújtotta előkező belga politikusok levelét, melyben ezek felszólítják a német szociáldemokratákat, hogy a versaillesi béketárgyalásokkal kapcsolatban közöljék velük a német szociáldemokraták kívánságait. Ebert örömmel fogadta Barmat közvetítését, meg-

hívta kávéra és ez alkalommal átnyújtotta neki a kért választ. Ezóta a tanu tudomása szerint Ebert nem találkozott többé Barmattal.

Krüger Ferenc szociáldemokrata képviselő kihallgatása során elmondta, hogy Ebert fia állást kért Barmat üzemében. Barmat ekkor a fiatal Ebertet a Bremer Privat-Bankhoz utasította, ahol 1924. őszén alkalmazták. A tanu nem tud arról, hogy Barmatnak kiviteli monopóliuma lett volna. Tudomása szerint Barmat nem kereskedett hadiárúkkal és nem állt üzleti összeköttetésben a birodalmi értékesítő hivattal, vagy a birodalmi bizományos társasággal.

A magyar nemzetgyűlés befejezte a költségvetési vitát

Farkas Tibor pazarlással vádolja a Bethlen-kormányt

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés szerdai ülésén folytatták a költségvetési vitáját. Báró Maillot Nándor a szőlőtermelés kérdésével foglalkozott, majd a szanálásról fejtette ki véleményét.

Utána Farkas Tibor mondott nagy beszédet. Kifogásolta, hogy a költségvetést a nagyzás jellemzi. Megtakarításokat sürgetett, elsősorban a kormányosság irodáiban követelt létszámcsökkentést. Ezután összehasonlította az egyes tárcák személyzeti létszámadatait a francia minisztériumok megfelelő adataival. A francia belügyminisztérium személyzetének központi létszáma 267, a magyar belügyminisztériumé 378. Az igazságügyminisztériumé Franciaországban 155, Magyarországon 307. A földművelési minisztérium személyzeti létszáma Franciaországban 278, Magyarországon 653. Ugyanígy kimutatta, hogy aránytalanul több tábornok és törzstiszt van beosztva a magyar hadügyminisztériumhoz és hadsereghez, mint a francia nagyhatalom katonai szerveihez. Részletesen bírálja az állami gazdálkodást és elmondja többek közt, hogy az állami létezésre élre felső befolyásra egy hozzá nem értő egyént neveztek ki, egy volt tanárt.

Ezután a MAV üzemet bírálta és határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint a pénzügyi bizottság küldjön ki szakértőket a MAV gazdálkodásának megvizsgálására és tegyen erről jelentést a nemzetgyűlésnek. Ezután a közoktatás-

ügyi tárcáról szólva, kijelentette, hogy négy egyetemre nincs szüksége az országnak.

Mesko Zoltán: Elég egy Klebelsberg is ennek az országnak.

Farkas Tibor: Mindenki, aki elfogulatlanul nézi a helyzetet, konzervatív irányt tart szükségesnek Magyarországon, de ez a konzervatív irány nem azt jelenti, amit Haller József multkor kifejtett, mert azt, ami itt van, nem akarjuk konzerválni. A konzervatív politika összefér a józan és mérsékelt fejlődéssel, összefér bizonyos szabadelvű gondolkodással. Mindazok, akik helyesnek tartanak egy konzervatív politikát, ezt csak akkor tartják tényleg elérhetőnek, ha az egész vonalon megkövetelhetik, hogy az a konzervatív politika tisztességes legyen, mert konjunkurális politikát épen konzervatív alapon folytatni nem lehet. Nincs az a konzervatív politika, amely átkentélyeket bírna el.

Több lényegtelen felszólalás után befejezték a költségvetési vitát és Bud János pénzügyminiszter reflektált a vitában elhangzottakra. Sajnálatát fejezte ki afölött, hogy az ellenzék, amely a legjobban követelte a költségvetés beérését, ép a költségvetés tárgyalásának idején vonult passzivitásba. Abból a körülményből, hogy a szanálás ellen a vita folyamán egyetlen megjegyzés se hangzott el, örömmel állapítja meg, hogy a köztudatba átment annak felismerése, hogy ez az egyetlen mód Magyarország gazdasági üllépitésére.

A kormány — mondotta a pénzügyminiszter — hajlandó minden államal kereskedelmi szerződést kötni, de ehhez kölcsönös jóakarat szükséges. Bizalommal tekint az ország gazdasági jövője elé. Bud felszólalása után az elnök be-rekesztette az ülést.

CIRKUSZ

Apró jegyzetek

Párisról és a franciákról

Újsten látja a lelket, nem akarom felfedezni Páris!

A szerző.

A rengeteg autó az uccán nem azért nem gázol el senkit, mert a járókelők vigyáznak, hanem mert a sofőrök vigyáznak. Úgyes embernek kell lennie, aki el tudja magát gázoltatni egy párisi sofőrrel.

Az uccán és a villamoson még mindig illik csokolózni. Egy kis kávéházban látam, hogy míg egy ifjú pár hosszan csokolózott több ismeretlen fiatalember mögött állt. Az egyik elővette az óráját és nézte az időt. Mikor a fiatalok abbahagyták, a nézők ordítani kezdtek. Az óriás fiatalember harsány hangon kiáltotta:

— Egy perc 10 másodperc. Rekord!
Mindenki nevetett. A szerelmeseknek eszük ágában se volt megsértődni. Sőt, két perc múlva újra kezdtek a csokolózást. Ugy látszik újabb rekordot akartak javítani.

Általában nem sértődnek meg az emberek. A földalatti villamoson — a Métro — olyan tolokodás van, hogy az emberek agyontapossák egymást. Mindenki röhhög közbe és mindenki azt mondja: Pardon.

Azon is röhögnek, ha valaki rosszul beszél franciául. Írásaimmal soha úgy meg nem nevettem az embereket, mint itt élő szóval.

Egy barátom megkérdezte:
— Miért jársz pont ebbe a vendéglőbe?

— Mert itt nagyszerű fogas van.
— Ugy szereted a halat?
— Nem; úgy szeretem felakasztani a kabátomat.

(Ehhez tudni kell, hogy schol nincsen fogas, egy-két étterem kivételével. A franciák odagyömöszölik a kabátukat egy erre a célra készült polcra.)

Nem nagy kunszt gyömöszölni, mert télen is átmeneti kabátban jár mindenki. Csak az idegen jár bundában. Nevetnek rajta. Ha egy kis napfény van kabát nélkül járnak. Hőcípő csak a kirakatokban van.

Kiülnek a kávéház elé, mint nálunk júliusban. Sohasé fáznak. Ők találták ki a fűst és hő-nélküli központi fűtést. Nyer van minden szállodában. Langyos, de nem melegít. Arra vigyáznak, hogy ki ne hűjön teljesen; a fűtési díj miatt.

A szállodáikról köteteket lehetne írni. Leszámítva egy-két nemzetközi hotelt, amelyek ugyanazok, mint a többi Grand-hotelek. Bukaresttől San-Franciskóig valamennyi hoteljük egyforma. Jellemző, hogy minden szobában csak kétszemélyes ágy van. Nem kell féltetni ezt a nemzetet!

A portásnál van egy készülék, amely mutatja, hogy melyik vendég égeti a villanyt.

Minden bankjegyen száz gombostűszúrás. Tizenkét összetűzik egy gombostűvel és úgy adják ki. Csak az ezer frankos nincs átszúrva. Megkérdeztem egy bennszülöttől, hogy azt miért nem tűzik gombostűre. Így felelt:

— Nálunk azt az embert tűzik gombostűre, akinek, akinek ezer frankja van...

Stella.

Az összes tavaszi és nyári női és férfi divatlapok megérkeztek „Papyrus”, Novisad Jevrejska ulica 7.

Színház a nézőtérén

Ez egy szigorúan lélektani eset!

Vasárnap este, ha nagyon unja magát az ember, vagy elmegy a moziba, vagy a kávéházba, vagy a műkedvelő-előadásra. A három közül a műkedvelés a legkedvesebb és legtanulságosabb mulatozás. Ez korántsem akar dícséret lenni a műkedvelőkre, ilyesmire derék honi műkedvelőink nem is szolgáltak rá és egész biztosan nem is reflektálnak. Mert ők mindig tetszenek a szubotíci közönségnek, akár magasztalják őket, akár szidják őket. *Ganz egal.* Tehát hogy mi a véleményem róluk, azt majd csak privátim mondom meg nekik, mert az mégis izléstelenség lenne így nyilvánosan ledicsérni őket a sárga földig. De most nem is a műkedvelőkről van szó, hanem a mélyen tisztelt publikumról. csinadratta bum, bum, bum.

Telt ház volt, mire odaértem és az egyik rendező, csupa szíveségből ellopott számomra egy széklet a büfféből. A széklet tetszés szerint ki lehetett nyitni és össze lehetett csukni, akár egy koffert és beültettek vele az ut közepére. Ebből aztán rettenetes bajok keletkeztek. Az egész első felvonás csupa izgalom között telt el, pedig egy vigjátékot adtak, amely eltekintve a primadonna siralmas játéktól, elvéve az értneveltséges is volt, szóval humoros. Javában élveztem, amikor jött egy kövér ur. Felálltam, összecsuksam önnüködő székemet és oldal lapulva, átengedtem a kései mászkálót. Ez persze némi zörejjel járt, mire ránkpisszegték:

— Pstz.

A kövér ur azonban nem hagyta magát és hátra szólt:

— Kinek pisszegett maga ló?

— Magának, maga piszok — lármázott a pisszegő harciasan.

— De piszok, aki mondja, piuj ilyen bugris minék gyün szinnázba, cirkusz való az ilyen buta népségrek, meg medvetáncolatát, nem pedig kultúra! — így a kövér ur.

Na, több se kellett a pisszegőnek:

— Maga analfabéta hólyag, ez nem kultúra, ez műkedvelő előadás! — és diadallal felkacagott.

De a kövér se hagyta magát:

— Kís vizilovacska, engem akar maga tanítani? hát nem mindegy az: kultúra, vagy műkedvelő előadás?

A pisszegő röhhögve:

— Hö-hö-hö! hol vannak a műkedvelők a kulturától! Mint Makó Jeruzsálem-től, mint Diószeghy Tibor Swift Jonathántól! Ez két különböző fogalom!

Ekkor hátul zúgni kezdett a tömeg:

— Ülön le!

Mire a kövér ur lecsücsült mellém. Erre viszont a mögötte ülők kezdtek el óbégatni:

— Álljon fel! Nem látok a fejtől!

Mire a kövér ur úgy helyezkedett el, hogy ült is, meg állt is, meg nem is állt, meg nem is ült. De a népet nem lehetett kielégíteni, a népnek áldozat kellett és a kövér pasi egy jó falatnak ígérkezett.

— Ne mozogjon annyit, mint egy sajtukac! — dirigálták a vérszomjas nézők és belegázoltak a becsületébe és a magánéletébe, megbolygatták a viszonyait, az iszonyait, a családi boldogságát, vallását és behatoltak az üzleti titkaiba, mint egy bünbarlangba.

— Maga vízfejű, kapcsolja le a fejt — zúgott egy ösmeretlen hang és a környék röhhögött.

— Kuss! — tört ki a kövér ur, aki már elvesztette a lélekjelenlétét és megmarkolta félkilós kapukulcsát.

— Kuss magának, mert mindjárt a szájára ülök! — és ebben a finom tónusban mérgeződtek tovább. Ekkor a zene egy fülbemászó indulóba kezdett és a veszkedők haragja észrevétlen beleolvadt a muzsika ütemébe, mint ahogy a nagy cápa elnyeli a pirínkó hafaacsát. Tölem északra így társalogtak:

— Mondd szíved ki ez a fürtelem?

— Angyalom ez a drámai szende.

— De hiszen ez egy operett!

— Na és? Nem mindegy ez ennek a drámai szendének?

— Milyen cuki ez a kis kómikus — mondta egy idősebb néni mellettem és részletezni kezdte a drága bájait. Mi részletezzem én is? Az apróság nagyon tetszett mindenkinek és megújrázták, amikor csak lehetett, miközben megállapították, hogy csak az ő kedviért érdemes színházba járni. Ezzel összeiment a függöny akár az aludtél.

Én kitérően mulattam a színházban. Az előadásra, sajnos nem emlékszem, de hát minék néztek én kezdő műkedvelőket a színpadon, amikor a nézőtérén hivatásos, élethű paprikajancsikban gyönyörködhettem? (t. i.)

Vádindítvány

az utolsó négy német kormány ellen

A ruhrvidéki ipari hitelek miatt felelősségre akarták vonni a kommunisták Stresemann, Cuno, Marx és Luther kormányait

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés szerdai ülésén Stocker kommunista képviselő pártja megbízásából javaslatot terjesztett be, amelyben azt követelte, hogy küldjön ki a birodalmi gyűlés tizenkétfelű bizottságot a ruhrvidéki hitelek felülvizsgálatára. A javaslat az összes pártok képviselőin kívül még fizetnyelő olyan munkásnak a bizottságban való részvételét is kívánja, akik a ruhrvidéki nagyipar vállalataiban dolgoznak. Követelik továbbá, hogy a Cuno-, Stresemann-, Marx- és Luther-kormányokat helyezze a birodalmi gyűlés vád alá a ruhrvidéki ipari hiteleknek önhatalmu és könnyelmű engedélyezése miatt.

Mint hogy az indítványhoz az alkotmány értelmében száz a áírás szükséges, a kommunisták az ívet a Ház asztalára helyezték. Erre a jelenetre a parlamentben nagy derűség támadt és gunyos közbeszólásokkal illették a kommunistákat.

Müller-Franken szociáldemokrata képviselő pártja nevében kijelentette, hogy indítványt akar előterjeszteni a vizsgálóbizottság kiküldése iránt, de előbb megvárja a kormánynak már kilátásba helyezett emlékiratát és csak azután fog dönteni.

A kommunisták részéről erre kijelentették, hogy ők nem hajlandók másoktól megszabni maguknak, hogy mikor terjesszék be indítványukat és kérték, hogy tűzzék azt a mai ülés napirendjére. Az elnök feltette a kérdést, mire a Ház többsége a kommunisták javaslatát visszautasította.

A Szibériából hazatért magyar had foglyok

nem kapják vissza utiköltségüket

A járásbíró elutasította a Sunko Maru utasainak kártérítési pöröt

Budapestről jelentik: A proletárdiktatura bukása után dr. Montandon György, a nemzetközi Vörös-kereszt szibériai megbízottja egy, állítólag a magyar kormánytól kapott, teljhatalmu megbízás alapján pénzt szedett össze a hadifoglyoktól és kibérelte számukra a Sunko Maru nevű japán hajót. A hadifoglyok előtt Montandon táviratokkal igazolta magát, amelyekben Ludwig Ernő svájci főkonzul utján a magyar kormány megbízta őt, hogy a magyar hadifoglyokat szállítsa haza, úgy ahogy jónak tartja. Erre hivatkozva Montandon megígérte a hadifoglyoknak, hogy hazaérkezésük után a kincstár visszatéríti nekik a Sunko Maru bérletét. A hadifoglyok összeadták a pénzt, hazaérkezésük után azonban legnagyobb meglepetésükre a kincstár elutasította a költségek megtérítésére irányuló kérésüket azzal, hogy Mon-

tandonnak semmiféle ilyenértelmu megbízást nem adott.

A japán hajón hazatért hadifoglyok erre próbapert indítottak a magyar állam ellen. A próbapert minden fokon meg is nyerték és a kuria jogerősen kötelezte a kincstárt a hajó bérleti költségeinek megtérítésére, miután Montandon és Ludwig a magyar állam megbízásából jártak el.

A próbapert megnyerése után a Sunko Maru hazatért összes hadifoglyok a kincstár ellen pert indítottak, amelyet szerdán tárgyalt a budapesti járásbíró, amely ítéletében a kuriaéval teljesen ellenkező álláspontot foglalt el. Az ítélet indoklásában megállapította a járásbíró, hogy a hadifoglyok a hazaszállítás költségeire dr. Montandonnak valóban rendelkezésére bocsátották a szükséges pénzt, tény az is, hogy a kormány a szibériai hadifoglyok hazaszállítása érdekében érintkezett dr. Montandon Györggyel, akit Ludwig főkonzul tényleg értesített is, hogy a magyar kormány teljhatalommal ruházta fel őt a hadifoglyok hazaszállítása ügyében. Mindezzel szemben azonban megállapította az indoklás, hogy a hadügyminisztérium nem adott teljhatalmu megbízást Montandonnak, mert a hadügyminisztériumot értesítették, hogy a magyar állam nem birta el a japán hajók túl magas bérleti díját. Ludwig Ernő tullepte hatáskörét, amikor olyan táviratot intézett Montandonhoz, hogy őt a kormány teljhatalommal bizta meg. Ludwignak e téves táviratáért a magyar kormány felelősséget nem vállalhat és ezért a hadifoglyoknak a hajó bérleti összegét vissza nem fizetheti.

A hajó utasai felebbezést jelentettek be a kuria ítéletére hivatkozva a járásbíró ítélete ellen.

A soproni rendőrségen megverték Hebelt képviselőt

Erőszakkal koboztak el tőle egy bécsi lapot

Budapestről jelentik: Hebelt Ede dr. szociáldemokrata képviselőnek izgalmas afféja volt a soproni pályaudvaron. Hebelt Bécsből Budapestre utazott és a soproni állomáson szabályszerű vámvizsgálatnak vetették alá, amelynek során a vámőrök az Arbeiter Zeitung egy példányát találták nála. A lapot nem kobozták el a képviselőtől, de közölték az állomásrendőrséggel, hogy Hebelnél kitiltott sajtótermék van, mire az ügyeletes detektív felkérte a szocialista képviselőt, hogy adja át neki az újságot.

— Nemcsak az Arbeiter Zeitung van nálam, — felelte ingerülten a képviselő — hanem Marx Kapitalja is és azt sem adom oda.

— Akkor kénytelen leszek erőszakot alkalmazni — jelentette ki a detektív. — Az erőszaknak sem engedek.

Hebelt ezután azt kívánta, hogy értesítsék a dolgról a szombathelyi rendőrkapitányságot. A detektív ezt nem teljesítette, hanem azt indítványozta, hogy forduljon Hebelt panaszával a soproni kapitánysághoz. Erre meglehetősen izgatott telefonbeszélgetés kezdődött Hebelt és a soproni rendőrkapitányság között. Az ügyeletes tiszt szintén ragaszkodott az elkobozáshoz, mire Hebelt azt kívánta, hogy a rendőrség vezetője intézkedjék. A lakásán felhívott Kiss Lajos rendőrtanácsos szintén ragaszkodott a rendőrség parancsának teljesítéséhez.

Hebelt — aki éppen Sopron képviselője — immunitására hivatkozott, de a rendőrtanácsos kijelentette, hogy az elkobozásra nem terjed ki az immunitás. Mivel pedig Hebelt az újságot még mindig nem adta át, két rendőr megragadta és erőszakkal el akarta venni tőle. Erre valósgos verekedés támadt, míg végre nagy nehezen kitépték kezéből az Arbeiter Zeitungot. Hebelt Ede dr. kijelentette, hogy az ügyet a parlamentben is szóvát teszi.

Ausztria több ezer magyar munkást kiutasított

Gazdasági harc folyik Ausztria és Magyarország között

Sopronból jelentik: Ausztria az utóbbi napokban olyan intézkedéseket tesz, amelyek könnyen katasztrofálisak lehetnek a határszéli magyar munkásságra. A viszonyosság elvo alapián eddig magyar munkások jártak át osztrák területen fekvő gyárakba dolgozni, viszont ezerszámba dolgoztak osztrák munkások magyar határszéli gyárakban.

Amikor ez év január 1-én a magyar munkások vizumuk megújítását kérték, az osztrák hatóságok ennek a vizumnak kiállítását megtagadták, egyben az osztrák kormány felhívta az osztrák gyárosokat, hogy a magyar munkásokat helyettesítse osztrák munkásokkal.

A vizum megtagadása után csendőrök jártak be az osztrák gyárakat és minden magyar munkástól kérték a határátlépési engedélyt, illetve vizumot. Akik ilyet felmutatni tudtak, azokat Kismartonba vitték és átköltölték a határon. Ezrelv érkez-

A magyar hatóságok véleménye szerint ezek a munkáskiutasítások kapcsolatban vannak azzal a burkolt gazdasági harccal, amelyet Ausztria körülbelül egy esztendő óta folytat Magyarország ellen, azért, hogy kedvezőbb gazdasági szerződést csikarjon ki a magyar kormánytól.

A magyar kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy represszáliál azonos módon fog eljárni a Magyarországon dolgozó osztrák munkásokkal.

A féltékeny férj áldozatai

Miskolcra jelentik: Megrendítő családi tragédia történt kedden este Miskolcon. Lukács János vasutas négy évvel ezelőtt menekült családjával Erdélyből. Miskolcra osztrákot be szolgálatra s az ugynevezett menekült barakktelepen kaptak lakást. Lukács János másodsorú nőst, fiatal felesége volt, első feleségétől volt egy nagy lánya, aki másfél évvel ezelőtt ment férjhez. Az utóbbi hetekben rebesgetni kezdték Lukács Jánosnéról, hogy bensőbb viszony van közte és veje között. A pletyka Lukács Jánosnak is a fülébe jutott, aki hétfőn délelőtt eltávozott hazulról azzal, hogy két napra elutazik. Néhány óra mulva hazament és ott találta feleségénél a vejét. Erre szó nélkül kiment az udvarra, egy hatalmas doronggal jött vissza és azzal felesége jelenlétében agybafozta verte vejét, aki életveszélyes sérülésekkel összeesett. Felesége kisebb sérülésekkel menekült. Közben csődület támadt a ház körül, a szomszédok a mentőket hívták, akik a félholtra vert vőt föltették a mentőkocsira, majd a dühöngő apóra kényszerzubbonyt húztak és őt is a kocsira erőszakolták. A mikor a mentők el akartak indulni, a padlásról nyögést hallottak. Fölmentek a padlásra, ahol eszméletlenül találták Lukács Jánosnét. A mentőorvos megállapította, hogy miáltal ők a férjrel és a vövel foglalkoztak, megmérgezte magát. A mentők Lukács Jánosnét is föltették a mentőkocsira. Mindhármukat a kórházba szállították. A kórházban a dühöngő Lukács Jánost, akinek ugylát-szik az elméje megzavarodott, az elmeosztályon helyezték el, feleségét és vejét pedig életveszélyes állapotban a kórház sebészeti osztályán.

FIORANTA?

CSAIKIS BECSI GYERMEKKOCSI! UJDONSÁGOK meglepő olcsón KRAUSZÉDE butor és szőnyegáruházában NOVISÁD. 9610

HIREK

•••

— **Az igazságügyminiszter a noviszadi kerületben.** Lukinics Edo dr. igazságügyminiszter kedden este Noviszadra érkezett. A miniszter szerdán reggel dr. Bogán Milosnak, a Pribicevics-párt elnökének és dr. Nenadovics orvosnak kíséretében Glozsánba és Futakra mentek, ahol választási népgyűléseken vettek részt. Este 8 órakor a noviszadi Pribicevics-párt az igazságügyminiszter részvételével az American-Bar helyiségében értekezletet tartott.

— **Ninesics külügyminiszter Kikindán.** Kikindáról jelentik: Ninesics Moncsilló dr. külügyminiszter agitációs utja során csütörtökön Kikindára érkezik.

— **Milekics János kitüntetése.** Milekics János szubotcai bankigazgatót a király a Szent Száva-renddel tüntette ki. A királyi kitüntetés érdemes és általánosan kedvelt férfinak jutott, akinek személtve és működése a szerbség és a magyarság közötti kölcsönös megértést szolgálja.

— **Jegyzői kinevezések.** Becskerekéről jelentik: A belügyminiszter Mihajlovics Hariton malitoraki és Kern Ervin velikitoraki jegyzőt felmentette állásukból. Velikitorákra Tulya Száva vármegeyi elvárszéki jegyzőt nevezte ki jegyzővé.

— **Uj doktor.** Tisza András, dr. Fischer Jákó szubotcai ügyvéd fiát február 6-án avatják Bécsben az ottani tudományegyetemen a jog- és államtudományok doktorává.

— **Petrogalli Oszkár meghalt.** Besztercebányáról jelentik: Petrogalli Oszkár újságíró, volt magyar országgyűlési képviselő, a szlovenszói szövetség elnöke, a prágai magyar kisebbségi iroda igazgatója szerdán Besztercebányán, negyvennyolc éves korában, szívizélhűtésben meghalt. Szombaton temetik Besztercebányán.

— **Javult Szekulics Milán állapota.** Noviszadról jelentik: Szekulics Milánnak, a szocialista-párt Szentán megtámadt képviselőjelöltjének állapotáról dr. Alekszics Szima orvos a következő jelentést adta ki: A beteg az éjszaka keveset aludt. Állapotában némi javulás állt be, a láz szűnőben van. Hőmérséklet 37.6. A beteg még mindig nagy fájdalomról panaszkodik, emiatt a kötést még nem lehetett levenni. A bal-lágyék táján szenvedett belső sérülés még most is fájdalmas, a beteg állapota komoly és súlyos.

— **Pusztító vegyi hadiszert találtak föl a németek.** Párisból jelentik: St. Etienne-ben Taittinger jobboldali ellenzéki képviselő egy választói gyűlésen a német háborús veszedelemlől beszélt. Azt mondta többek között, hogy a francia hadügyminisztérium legutóbbi értesülést szerzett róla, hogy a németek egy újfajta pusztító vegyszert találtak föl, amelynek rettenetes a hatása, olyan, hogy néhány óra alatt több francia város népét lehet vele megölni. Az ellenzéki képviselőnek ez a leleplezése érthetően nagy hatást keltett a nacionalista hallgatóságban.

— **A maliigyosi Ipartestület tisztújító közgyűlése.** Maliigyosról jelentik: A maliigyosi Ipartestület vasárnap tisztújító közgyűlést tartott. Elnöknek Pece András, titkárnak Páthy Ferencet, a vizsgáló bizottság elnökének Sipos Mátyást választották meg.

— **A vizsgálóbíró kihallgatta dr. Kraft Istvánt.** Verbászról jelentik: Kraft István dr.-t, akinek állapota az utóbbi napokban javult, szerdán délután a szombori törvényszék vizsgálóbírája Verbászon, a Hetzelszanatóriumban kihallgatta a szíváci támadás ügyében. A kihallgatás két óra hosszat tartott.

— **Vecsera Mária bárónő meghalt.** Bécsből jelentik: Vecsera Mária bárónő, annak a Vecsera Mária bárónőnek anyja, akinek neve a mayerlingi tragédiából ismeretes, hetvennyolc éves korában meghalt. Mikor harmincöt évvel ezelőtt a mayerlingi tragédia nyomán a Vecsera névtől volt hangos a világ, a tragikus körülmények közt elpusztult fiatal Vecsera bárónő özvegy anyja legfelsőbb parancsra elhagyta Bécsset. Hosszu éveket töltött külföldön, különösen Franciaországban és Olaszországban és csak a világháború kitörésekor tért vissza csehországi kastélyába. A háború befejezése után Bécsbe költözött és szűkös anyagi viszonyok közt tengette életét. Egyidőben nyoma veszett és akkoriban halála hírére is költözték, ami azonban csak most bizonyult valósnak.

— **Radics-párti agitátorokat tartóztatott le a szubotcai rendőrség.** A szubotcai rendőrség már hosszabb idő óta megfigyelés alatt tartotta Szemoljan Radoszav mostari, Jurics Iván tuzlai és Grgics Iván travniki állítólagos kereskedőket, akik körülbelül egy hónap óta tartózkodnak Szubotcán. Minthogy a megfigyelés során a rendőrség megállapította, hogy Szubotcán és környékén Radics-párti agitációt fejtenek ki, kedden este Blázics György detektívönök és Prodánovics Mladen ügyeletes rendőrkapitány mindhármukat letartóztatta.

— **Uccai verekedés.** Imrics István szubotcai lakost szerdán délelőtt a Gombkötő uccában ismeretlen tettes megtámadta. A támadó bottal és késsel súlyos sebet ejtett Imricsen, akit a kórházba szállítottak. A nyomozás megindult.

— **Összeverte a gyermekeit, mert éhesek voltak.** Kikindáról jelentik: A kikindai rendőrség szerdán letartóztatta Stein István gyepmestert, aki kilenc és tiz éves fiait súlyosan összeverte. Stein azért követte el a brutalitást, mert gyerekei, amikor ittasan hazatért sirva fogadták és panaszkodtak, hogy éhesek.

— **Elzászi hadifoglyok megszöktek az orosz fogságból.** Párisból jelentik: Több évi szibériai raboskodás után tért haza Metzbe egy Pierre de Versy nevű elzászi hadifogoly két más elzászi társával. A plucevskii hadifogolytáborból szöktek meg és hosszas viszontagság után érték el a tengerpartot, ott aztán egy szénszállító hajón elrejtőztek. A kiszabadult foglyok hírül hozták, hogy a szibériai bolsevik hadifogságban még közel ezer saarvidéki és elzászi hadifogoly tesped.

— **Vörhenyjárvány Kutas-pusztán.** Maliigyosról jelentik: Az utóbbi időben vörhenyjárvány lépett fel Kutas-pusztán. A járvány nagy mértékben terjed. Az egészségügyi hatóságok minden szükséges óvintézkedést megtettek a járvány terjedésének megakadályozására.

— **Halálos végű magzatelhajtás.** Becskerekéről jelentik: A uapokban Becskereken meghalt Volbert Anna becskereki munkásasszony. A vizsgálat megállapította, hogy az asszony magzatelhajtást végzett önmagán és ez okozta halálát.

— **A szudáni automobil-expedíció sikere.** Londonból jelentik: A Tranin-Duverne-féle automobil-expedíció február harmadikán El-Faskerbe érkezett. Az expedíció rendkívül sok nehézséggel találkozott. A többek közt utját állta az expedíciónak egy erdőégés, amelyet borzalmas forgószél állandóan táplált. Itt az expedíciót a darfuri angol hatóságok nagy lelkesedéssel fogadták. Két francia kutató utnak indult és kísérletet tett a Fehér Nilus elérésére.

— **A bécsi szovjet követet Tokióba helyezik át.** Bécsből jelentik: Mint a Neue Freie Presse berlini tudósítója megbízható forrásból értesül, Joffe bécsi szovjet követet, aki bécsi állomását csak hat héttel ezelőtt foglalta el, állásából visszahívták és tokiói nagykövető nevezték ki.

— **Nyolcvan gyermek életveszélyes kalandja a Fertő-tó jegén.** Sopronból jelentik: A kismartoni polgári iskola a minap végzetes kirándulást rendezett. Tizenkét-tizennégy éves fiúk és leányok indultak a Fertő-tó jegére tanítóik vezetésével, hogy egyik csoportjuk a jegene keresztül a szomszédos Okka községbe, másik csoportjuk pedig Nezsiderre menjen. A nezsideriek meg is érkeztek, azonban az Okkára igyekvők — nyolcvan fiú és leány két tanító vezetésével — egyszerre csak sűrű köd tengerbe kerültek. Olyan vastag köd ereszkedett le a Fertőre, hogy alig lehetett egy-két méternyire látni. A két tanító és a diákság nem tudott többé tájékozódni. A nyolcvan főnyi diáksereg négy órakor ottrekedt a Fertő-tó közepén, négy órányira a parttól. A jég beszakadással fenyegetett. Recsegní, ropogni kezdett, mert megpuhult a sűrű ködben. A fiúk és leányok közül többen rosszul lettek az izgalomtól, a fáradtságtól, a hidegtől és a félelemtől. Közben a jég beszakadt, lesüllyedt, a gyermekek és tanítók térdig, övig elmerültek a fagyos vízben. Borzasztó sírás és jajveszékeltés tört ki soraikban. Az idősebb fiúk azonban nem vesztették el fejüket, a jég alól kiálló szombékból nádat hordtak össze és hatalmas máglyákat gyújtottak meg, hogy azok fénye odavezesse a partiakat, másrészt, hogy lángjuknál melegedhessenek. Egy gazdátlan csónakot is találtak, abba beletették a legkisebb gyermekeket. Délután négy órától másnap hajnali négy óráig tartott ez a borzalmas állapot, míg végre a minden irányból elindult keresők megtalálták a gyermekeket, akik tiz-huszas csoportokban, félig megfagyva, eszméletlenül heverték a jég hátán. Nagyobb főnyi katonaság és tűzoltóság ment be értük a jégre és a teljesen erőtlenné, félig ájult gyermekeket egyenként, a karjukon hozták a partra. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy szerencsére egyikük sem lett halálos beteg, ellenben fejnagyobb részük komolyan megbetegedett és hosszú ideig fogja az ágyat nyomni. Megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség azért, hogy a gyenge jegén kirándulásra vitték a gyermekeket.

— **Főlemelik a Franciaországban tartózkodó külföldiek illetékeit?** Párisból jelentik: A Journal hasábjain Henry-Pate párisi képviselő az állami bevételek növelésére azt ajánlja, hogy terheljék meg jobban a Franciaországban tartózkodó idegeneket. Rámutat arra, hogy Franciaországban az uttlevelek láttamozásáért — bármely országról legyen szó — 2.40 franknyi illetéket szednek. Ezzel szemben a külföldön járó franciákat sokkal szigorubb illetékekkel róják meg. Ajánlja továbbá, hogy emeljék fel a személyazonossági igazolványok illetékét, amely jelenleg 10 frank. A képviselő részletesen kidolgozott javaslatba foglalta ötletét és javaslatát már le is tette a kamara asztalára.

— **Hetven vasuti állomást megszüntettek Erdélyben.** Kolozsvárról jelentik: Most végződött a vasuti üzletvezetők konferenciája Bukarestben. Az értekezlet megállapította, hogy bár az új költségvetés másfélmilliárdnál nagyobb összeggel haladja meg a tavalyit, az üzemi költségek fedezésén kívül mégsem marad fedezet semmi komolyabb beruházásra. A vonatok gyorsaságának fokozása és a jegykezelés körül mind tömegesebben felmerült visszaélések megszüntetése érdekében a kolozsvári üzletvezetőség területén február 1-től kezdődőleg hetven megállóhelyet megszüntettek.

— **Kérelom.** A radikális-párt intézősége felkéri azon urakat, akiknek autójuk vagy fogatuk van, hogy a választás napján sziveskedjenek autójukat vagy fogatukat a párt céljaira átengedni és erre vonatkozó készségüket méltóztatassanak a polgármester titkári hivatalában bejelenteni.

— **Nem szorították meg a Jugoszláv beutazási engedélyek kiadását.** Budapestről jelentik: A jugoszláv főkonzulátus a következő közlésére kérte fel a budapesti lapokat: Az utóbbi időben Budapesten olyan hírek terjedtek el, amelyek szerint a jugoszláv főkonzulátus, tekintettel a küszöbön álló választásokra, a Jugoszláviába szóló beutazási engedélyek kiadását megszorította. Ezek a hírek minden alapot nélkülöznek, annál is inkább, mivel a főkonzulátus a régebbi beogradi utasításokhoz igazodva, változatlanul megadja minden arra jogosultnak a beutazási engedélyt.

— **Weltner Jakab nem tér vissza Budapestre.** Budapestről jelentik: A nemzetközi szocialista döntőbizottság bécsi ülésén — mint ismeretes — Weltner Jakab is résztvett a magyarországi szociáldemokrata-párt megbízásából. A Pesti Hírlap értesülése szerint Weltner nem tért vissza a többi megbízottal Budapestre, hanem egyelőre Bécsben marad és ott fogja bevárni nőre főtárgyalását.

— **Anglia vasútsztrájk előtt.** Londonból jelentik: Egész Angliára kiterjedő vasútsztrájk van kitörőben. Nemrégiben a vasutasok és a bányamunkások béremelést kértek a bányatulajdonosok bele is egyeztek a bérek fölemelésébe, ezzel szemben a vasutak igazgatóságai kedden közölték a vasutasszakszervezettel, hogy nem hajlandók tárgyalni béremelésről, ellenkezőleg, a bérek lecsökkentésére fognak javaslatot tenni. A vasutasszakszervezet vezetősége erre Londonba bizalmi gyűlést hívott egybe. Azt hiszik, hogy ezen a gyűlésen rövidlejárati ultimátumot fognak a vasutásigazgatóságok elé terjeszteni a béremelések teljesítésére.

— **Műkedvelő előadás Maliidjosen.** A maliidjosi Gazdakör műkedvelő ifjúsága szombaton műkedvelő előadást rendezett, amely alkalommal Földes Imre a „Kis muszkák“ című három felvonásos vígjátékot és a „Megzavart ünnepség“ című egyfelvonásos népszínművet adta elő. A szereplők közül Kurin Gizike, Hermec Anna, Erdélyi Juliska, Fejfar Mariska, Mokány Kálmán, Balázs János, Pelle Rudolf, Rácz János tünettek ki. — Február 15-ikén, vasárnap, műkedvelő előadással egybekötött jótékony célú táncmulatság lesz Maliidjosen. Ez alkalommal Szencs Béla „Gazdag leány“ című háromfelvonásos vígjátékát adják elő. A jövedelmet a szegény gyermekek felruházására fordítják.

— **Elfogott betörő.** Megirtuk, hogy a tiszaszentmiklósi csendőrség letartóztatta Agoston József kőművest, akiről kiderült, hogy több betörést követett el. Most annak megállapítását kéri, hogy nem Agoston Józsefet, hanem Agoston Istvánt tartóztatták le betörések miatt.

— **Pénzhamisító bandát lepleztek le Berlinben.** Berlinből jelentik: A berlini rendőrség egy pénzhamisító társaságot leplezett le és teljes felszerelését is lefoglalta. Elkoboztak temérdek hamis egy és három márkás bankjegyet és több ügyesen hamisított ezüstpénzt.

— **Csak svájci állampolgár lehet a danzigi kikötő elnöke.** Genéből jelentik: A danzigi népszövetségi biztos értesítette a Nemzetek Szövetségének tanácsát, hogy a danzigi kormány és a lengyel kormány nem tudtak megegyezni abban, ki legyen az utóda a danzigi kikötő elnöki tisztében az állásáról leköszönt De Roynier svájci ezredesnek. A népszövetségi biztos ezért arra kérte a Nemzetek Szövetségének tanácsát, hogy Danzig és Lengyelország 1920-ban Párisban kötött egyezményének megfelelően márciusi ülészakában maga nevezze ki a kikötő elnökét. E megállapodás szerint a kikötő elnöke abban az esetben, ha kinevezését a tanácstól kapja, csak svájci ember lehet.

— **Megzavarták a demokraták tiszaszentmiklósi gyűlését.** Csókáról jelentik: Hétfőn a demokratapárt több tagja, dr. Setyerov joghallgatónak, — dr. Setyerov Szlavko volt államtitkár unokaöccsének — vezetése alatt Csókáról Potiski-Sveti-Nikolára ment, ahol Jokin Joco csetnik házában gyűlést tartottak. A gyűlést az ellenpárt hívei megzavarták, majd kövekkel megtámadták a demokratákat, akik közül heten megsebesültek.

— **Halálozás.** Löw Gyula kereskedő, kikindai járási tüzrendészeti felügyelő, a kikindai Önkéntes Tűzoltóegylet örökös tagja és díszelnöke, kedden meghalt. Löw ötven évig volt vezetője a tűzoltóegyletnek és múlt évi jubileuma alkalmával választották meg örökös tagnak és díszelnöknek. Temetése szerdán folyt le örösi részvét mellett.

— **A Színházi Élet új száma** a sokkott gazdag tartalommal és képpel jelent meg. Darab mellékletül *Jókai Mór „Egy magyar nábob”* című dramatizált regényét közli *Hesvi Sándor* átdolgozásában. Folytatólag közli az új szám a jugoszláviai női szépségverseny résztvevőinek fényképeit és az eddig beérkezett szavazatokat. A Színházi Élet a Medjunarodni árusítónál kapható.

— **Nagy tűz Hamburgban.** Hamburgból jelentik, hogy a város Altona nevű negyedében szerdán örösi tűzvész pusztított. Egy takarmánygyárban ütött ki a tűz, amely a kikötő negyedben gyorsan terjedt tovább. A tűzoltóság órákig tehetetlen volt a lángokkal szemben és csak az esti órákban sikerült a tüzet lokalizálni.

— **Eljegyzés.** Elsika Rosenfeld (Koprivnica) és Hinko Keller (Subotica) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kommunista agitáció miatt letartóztatott biztosítási igazgató.** Noviszadról jelentik: *Rakics Radenkó* rendőriőkapitány-helyettes *Czrvencics Nikola*, a Continental biztosítótársaság noviszadi ügynökségének igazgatójánál házkutatást tartott és ott nagy halmazz iratot, független munkaspárti falragaszt foglalt le. A rendőrség az államvédelmi törvény értelmében *Czrvencics Nikolát* letartóztatta és csütörtökön átadja az ügyészségnek.

— **Órákig hevert Bécsben a nyílt uccán egy öngyilkos holtteste.** Bécsből jelentik: A bécsi gazdasági élet egyik ismert személyisége, *Kassel Pál* aikonzul és tőzdebizományos kedden reggel kilenc órakor levetette magát Güntherstrasse, harmadik emeleti lakásának ablakából és holtan terült el az aszfalton. A hetvenhároméves öreg ur igen jó anyagi viszonyok között élt és így csak megrongált idegrendszere kergethette halálba. *Kassel* az utóbbi hónapok izgalmaiban teljesen elveszthette lelki nyugalmát és fizikailag is összeroppant. Családjának sokat panaszkodott ideges fájdalmairól, de öngyilkossági szándékát sohasem emlegette. Nagy megütközést keltett Bécsben, hogy hiába lótot-futott a család egyik illetékes helyről a másikra, órákig nem tudtak hullaszállító kocsit kapni, ezért egészen délig ott feküdt a nyílt uccán.

— **Öngyilkosság a hivatalban.** Budapestről jelentik: *Grosz Rezső*, az Unió Gazda Biztosító r. t. főkönyvelője szerdán hivatalában felakasztotta magát. Levelet nem hagyott hátra. Az öngyilkosság ügyében megindult a nyomozás.

— **Kiépült egy újabb ausztriai vízmű.** Bécsből jelentik: A Wörthi-tó mellett Velden közelében tegnap nyílt meg az új vízmű, amely messze környéket fog villamosárammal ellátni. Ennek a karintiai vízműnek elkészültével Ausztria vízirejének tiszázaléka már ki van építve és dolgozik.

— **A nyomdal munkások szervezete a sajtó üldözése ellen.** A jugoszláviai grafikai munkások szövetségének központi vezetősége Zagrebban február 1-én ülést tartott, amelyen állástfoglalt a sajtó üldözésével szemben. Megállapította, hogy az üldözések veszélyeztetik a nyomdász-családok százainak egzisztenciáját és magát a nyomdai ipart is, ezért az illés elhatározta, hogy felhívja a grafikai munkások szövetségének végrehajtóbizottságát, akadályozza meg a további üldözéseket. Ebből a célból az újságíró-egyesülettel sürgősen érintkezésbe lépnek.

— **Hőföregteteg betemetett egy repülőgépet.** Münchenből jelentik: *Kroneis* pilóta vasárnap motorhiba miatt kénytelen volt a hegyek között földre ereszkedni. A Zugspitzen a Scheeformerkopf egy lankásán szállott le baj nélkül. A közeli menedékházba sietett segítségért, hogy gépét levihesse a völgybe, de időközben nagy havazás és hófúvás támadt, a repülőgépet egészen betemette a hó és még nem akadtak rá.

— **Olaszország új washingtoni nagykövete.** Rómából jelentik: *De Martino* tokiói olasz nagykövetet washingtoni nagykövetté nevezték ki.

— **Szabályozzák Csehszlovákiában az állami hivatalok munkaidejét.** Prágából jelentik: Az állami tisztviselők létszámának csökkentése szükségképpen magával hozta, hogy a hivatalokban meg kell hosszabbítani a munkaidőt és a Bohemia értesülése szerint a kormány még a héten kiadja idevágó rendeletét. Ezzerint a fővárosban hét, a vidéken nyolc óra lesz a hivatalos munkaidő, még pedig olyképen, hogy évszakok szerint vagy reggeli 7 órától délután 2 óráig, vagy 8 órától 3-ig tartanak a hivatalos órák Prágában, a vidéken ellenben megosztott lesz a munkaidő délelőtt és délután.

— **Adományok a szubotici dobrovolljác-egyesület zászlajára.** Szuboticián február 15-én nagy ünnepségek közt szentelik fel a dobrovolljác-egyesület zászlaját. Az ünnepségekre az egész Vajdaság helyi dobrovolljác-szervezetei felvonulnak és így Szuboticián a zászlószentelés napján nagyszabású nacionalista tüntetés fog kibontakozni. A szuboticiai szervezet akciót folytatott a lakosság közt a zászlószögek megváltására és a következő adományokat gyűjtötte össze: *Villamosközpont*, dr. *Manojlović Joco*, *Manojlović Dusan*, *Általános Hitelbank* 1000—1000, *Rajcsics Jósó* 500, *Kramer A.* 700, *Steiner Kálmán* 1000, *Rottmann Imre* 500, *Ferrum r.-t.* 500, *Iszakov Gyuka* 300, *Fleckstein Antal* 200, *Krijakov Obrád* 200, *Krijakov Szreta* 250, dr. *Plavšić Koszta* 200, *Milekics Joca* 200, *Miodragovics Gyorgye*, *Voinics Andrija*, *Matic Száva*, *Sztankovics Zsika*, dr. *Orcsics Lázár*, *Bratva Todorovics*, *Csupurdia Milán*, *Prodanovics Mladen* 100—100, *Riezer és Plukovics*, *Jovics Gyura* 50—50, *Manojlović Cvetko*, »*Jedinstvo*« könyvkereskedés, dr. *Nov László*, dr. *Ivkovics-Ivandekics Mirko*, dr. *Szántó Gábor*, *Weitzenfeld Jenő*, *Mihajlović Tódor* 200—200, *Krnajszki Gyuró* szabó, *Vukovics-Bukvics Alajos*, *Ivanovics Dragutin* 150—150, »*Barzel*« vaskereskedés 250, *Didanovics Goresa*, *Sztasics Vlada* 100—100.

— **A mali-idjosi Vadászegylet közgyűlése.** A mali-idjosi Vadászegylet szombaton tartotta közgyűlését, amelyen megválasztották az új vezetőséget. Diszelnök lett *Katyanszki Izidor*, községi jegyző, cinök *Kiss Károly*, alelnök *Pecze Ferenc*, titkár *Sipos Richard*, pénztárnok *Csernik Pál*. Az egyesület *Tóbiás Illést* kizárta tagjai sorából, mert alapszabályellenesen fekvő nyulra lőtt.

— **Tréfa vagy rablótámadás? Dragutinovórol jelentik: Hétfőn éjszaka Szávin Koszta tiszaszentmiklósi gabonakereskedő Tyurcsin Bózsó kíséretében Karlovára utazott, ahol a vasuti étterem melletti szobában béreltek maguknak éjszakára szállást. Lefekvésük után két karlovai vasuti alkalmazott jelent meg szobájukban és tiltakoztak az ellen, hogy az állami petroliummal világítanak. A kereskedő azonnal eloltotta a lámpát, mire a vasutasok eltávoztak és kívülről bezárták a szoba ajtaját, a kulcsot pedig magukkal vitték. Egy óra múlva ismét visszatértek és fenyegetőzve követeltek a kereskedőtől 20.000 dinárt. Szávin és Tyurcsin az ablakon át menekültek a szobából és feljelentést tettek a támadók ellen a csendőrségen, amely azonnal megindította a nyomozást. A vasutasok azt vallották, hogy csak meg akarták tréfálni a kereskedőt. A csendőrség a rejtélyes ügyben folytatja a nyomozást.**

— **A budapesti rendőrség feloszlatta a Rupert-párt vacsoráját.** Budapestről jelentik: A Rupert-párt a Hungaria-ut 81. számú vendéglőbe kedden este vacsorát hirdetett, amelyen több képviselő felszólt volna. A vendéglő helyiségeibe a kitűzött időre összegyűltek az érdeklődők, akiket azonban egy rendőrtisztviselő néhány rendőrral szétosztotta azzal, hogy a gyülekezésre nem kértek és nem kaptak hatósági engedélyt.

— **Vasuti lopások.** Zemunból jelentik: *Dimovits* noviszadi kereskedő utazójának *Indija* és *Zemun* közt ellopták értékes bőröndjét. A kár hatezer dinár. *Zemun* és *Indija* közt nagyon gyakoriak a vonatdezmálások. A vasuti rendőrök és detektívek erélyes nyomozást indítottak.

— **Az elnöki tekintély a japán parlamentben.** Tokióból jelentik: Az országgyűlésen egy képviselőt, akitől az elnök a szót megvonta, de beszédét mindenáron folytatni akarta, a képviselők addig ütlegelték, amíg elvesztette eszméletét.

— **Kínai kalózok megtámadtak egy oceánjáró hajót.** Londonból jelentik: Utasok áruhájában a hajóra szállt kínai kalózok elfoglalták a 3000 tonnás *Hong Hwa* nevű angol hajót, amely *Singapore*-ból *Hongkong*-ba ment. Az európai tisztiket reggelinél lepték meg és megkötözték, leszerelték a drónélküli távirót és három napon át tartották kezben a hajót, a hirhedt kalóz-rejtekkikötőbe, *Bias Bay*-be irányították s ott a hajóról mintegy 1500 font sterling értékű zsákmányt szállítottak le. Az utasokat nem bántották, a mintegy 300 főnyi utas mind kínai volt, aki az újév megünneplésére ment *Hongkong*-ba. Egy másik hajótámadásról *Shanghai*-ból a következőket jelentik a *Times*-nak: A *Wenchow* nevű angol gőzöst január 16-án kínai kalózok hét kilométernyire *Chinkiang*-tól gránátlövésekkel támadták meg, de csak egy gránát röpült el közvetlenül a parancsnoki hid felett, anélkül azonban, hogy a hajót érte volna. A kapitány nem merte az utat folytatni s visszairányította a hajót *Nanking*-ba, ahonnan a *Scarab* nevű angol ágyunaszád kíséretében indult el újra két más angol gőzössel együtt *Shanghai* felé. A *Tungchow* nevű angol gőzösré is ágyuzták a kalózok *Woosung* erőd közelében, de nem találták el.

— **Osrégi lelet Titelen.** Titelen a Tiszahid építésénél sérényen folyik a munka és a vízben felállítandó pillérek alapzatához erősen mélyítik a Tisza fenekét. A munkálatok közben a föld mélyéből érdekes leletek kerülnek a felszínre. Így a napokban huszonöt méter mélységből igen nagyméretű megkövesedett csontokat hoztak fel. A csontok teljesen megtartották alakjukat. A leltre fölhívták a beogradi archeológusok figyelmét.

— **Tárgyalások a vízműkényszer megszüntetéséről.** Prágából jelentik: Csehszlovákia, Ausztria, Németország és Olaszország között tárgyalások folynak az utlevélláttaozás megszüntetése céljából. A német birodalommal azért nehéz a megegyezés, mert az a veszedelem fenyeget, — írják a cseh-szlovák lapok, — hogy a vízműkényszer megszüntetése esetén tömegesen árasztanak el a németek Cseh-Szlovákiát, hogy állást és kereseti lehetőséget találjanak, miután Cseh-Szlovákiában nem ismerik a korlátozott időtartamu tartózkodás kikötését, mint Németországban és csak az utlevélláttaozással tudják ellenőrizni, hogy mivel foglalkoznak a külföldiek. Ausztriával sem könnyű a tárgyalás, mert pénzügyi természetű nehézségek merültek fel. *Zimmermann* népszövetségi főbiztos ragaszkodik ahhoz, hogy Ausztria külföldi képviselői a maguk fentartásának szükségleteit lehetőleg egész összegben az utlevélláttaozásból fedezzék. Sokkal simábban folynak a tárgyalások Olaszországgal s remelhetőleg már legközelebb megszünik az utlevélláttaozás kényszere Cseh-Szlovákia és Olaszország között. A prágai kereskedelmi kormány megtette a kellő lépéseket Rómában és az eredmény kedvezőnek ígérkezik.

— **Halálraítél családirto.** Debrecenből jelentik: A debreceni tábla szerdán tárgyalta ifjabb *Almágyi Mihály* bűnpörét, aki nagyanyját és nővérét bestiális módon meggyilkolta és testvérét súlyosan megsebesítette. *Almágyi* egy szegény lányt akart feleségül venni, am.t családjá ellenzett. Az emiatt kitört viszály folytán nagyanyja fejét kalapáccsal szétverte és nővére nyakát borotvával elvágta. A sátorlajuhelyi törvényszék *Almágyit* életfogytiglani fegyházra ítélte. A debreceni tábla megváltoztatta az ítéletet és a kétszeres gyilkost kötél általi halálra ítélte.

— **Zagrebban is megdrágult a kenyér.** Zagreből jelentik: A városi tanács a buza- és lisztárak emelkedésére való tekintettel megengedte, hogy a pékek a kenyér árát felemeljék. Az új kenyérrak a következők: fehérkenyér 7-50, félbarnakenyér 6-75, barnakenyér 6 dinár.

Roth Olga kozmetikai intézetében. *Kr. Aleksandrova* utca 4. szám alatt, a *Rossija Foncière* palotájában. félemeleten, modern szépségápolás, arcbrhámlassztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szemlök, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szemlökkenőcsök stb.

Csakis »Kefico« nemes likóriel a legjobb.

Szívbeteg és érelmeszesedésben szenvedők a természetes **Peronc József** keserűviz használata által könnyű és pontos bélműködést érnek el.

— **A májusi sorsolás.** Több helyről hozzánk intézett kérdézősködékre közöljük, hogy a Bácsmegyei Napló májusi sorsolásban résztvesz

1. minden előfizető, aki a február-májusi negyedre negyedévi 135 dinárral, vagy havil 50 dinárral előfizet. Aki február 15-ig beküldi az előfizetést, a sorsolásban résztvesz. Az előfizetés azon a napon kezdődik, amikor az előfizetési összeg a kiadóhivatalhoz beérkezik. A kinek a lapküldést február 10-ikén kezdjük, az május 10-ig tekintetik előfizetőnek.

2. részt vesz a sorsolásban az is, aki január, február, március hónapokról 5—5 a kiadóhivatal által később megjelölendő lap első oldalát beküldi.

3. a jutalmak:

a) 2 személyes utazási jegy Rómába és vissza;

b) 1 személyes utazási jegy Rómába és vissza;

c) utazási jegy Párisba és vissza.

Amennyiben a nyertes nem akar elutazni, a kiadóhivatal az utazási jegyet készpénzzel megváltja.

Műkedvelő-előadás Topolán. Topoláról jelentik: A topolai iparos-ijuság műkedvelő gárdája szombaton és vasárnap nagy sikerrel adta elő Monostori Károly »Utolsó kenet« című háromfelvonásos népszínművét. A címszerepben Fontányi Imre kitűnő alakítással keltett feltűnést; partnere Branov Mariska ügyesen, intelligensen játszotta a Zsófi cigányasszony szerepét. Nagy sikere volt Sulyok Lajosnak is, aki megértéssel alakította. Vadászi Terka sok tapsot kapott, ugyancsak Szűcs Margitka, aki különösen énekszámáival nyerte meg a közönség tetszését. A többi szereplők: Pintér János, Csernák Mátyás, Gergely Lajos, Apró Károly, Brindza János, Póbrányi István, Hajvert Ilonka, Györy Lajos, Csernus Ferenc, Bognár Antal, Turnez János jól illeszkedtek be az együttesbe. A darab rendezését Barsy Viktor plébános végezte nagy hozzáértéssel.

Két bukaresti diákot halva találtak Brassóban. Brassóból jelentik: Gross Károly és Grober Jenő tizenhétéves bukaresti diákok még december havában elhunytak otthonról. Az előbbinek apja a közegészségügyi minisztérium elnöke, az utóbbié Bukarest főmérnöke. A két apa jelentést tett a rendőrségen, hogy a két fiu turista-kirándulást tervezett, melyet a szülők nem akartak megengedni, mire a fiúk megszöktek. A bukaresti rendőrség köröztette a két eltűnt ifjút. Tegnap aztán Brassóban a Timis patak partján Constantinescu miniszter villája mellett megtalálták a két diák összeroncsolt holttestét. A rendőrség most azt kutatja, hogy szerencsétlenség vagy büntény áldozata lett-e a két diák.

Földrengés Angliában. Londonból jelentik: Cornwall déli vidékén hétfőn erős földrengés volt, amely a La Manche-csatornán át Franciaország északi részére, Brest vidékére is átterjedt.

Az istálló levegője a tüdőbaj ellen. A tizenhétedik században voltak komoly, tudós hírű orvosok, akik azt állították, hogy a tüdőbajt gyógyítja a tehénistálló levegője. A francia Quesnay és később Trecourt jónevű orvosok komoly tudományos meggyőződéssel hirdették ezt a tant, de már akkor is voltak, akik ugyancsak teljes meggyőződéssel elleneztek. Ezek között a legerősebben támadta e gyógyítási módot Colombier híres katonai orvos. Azonban ugy látszik mégis elterjedt Quesnay tanítása. Lamartine, a költő 1832-ben Szíriába vitte tüdőbajos leányát, Juliát. Onnan írja haza, hogy Juliának építettett egy tehénistállót, melynek ablaka éppen a beteg ágya felé nyílik, úgy, hogy közvetlenül behatol a betegszobába az illatos levegő. A jó levegő, írja Lamartine, már teljesen rendbehozta Juliát. A beteg ugyanezen év december havában meghalt. A tehénistálló babonája azonban nem halt meg. Sokáig hitték benne, az egész tizenkilencedik század hitt benne, sőt még ma is vannak, akik jobban bíznak benne, mint a szanatóriumban és a napsugárban.

Választási előkészületek Beeskereken. Beeskerekről jelentik: A vármegyén már szervezés alatt áll a választási iroda, amely érdeklődőknek az 57-es telefonszám alatt ad felvilágosításokat. Alekszics Bogoljub polgármester és a főkapitány szerdán megvizsgálták az összes szavazóhelyiségeket. A beeskereki járás jegyzőit berendelték Beeskerekre, ahol Miskovics központi főszoigabíró ismertette velük a választásokon követendő eljárást.

Felszámoló apatini pénzüzet. A noviszadi Srpska Zadrúzna Banka apatini fiókja likvidálás alatt áll, mivel az Apatini Bank és Takarékpénztárszövetkezet társaság, amely mögött a Jugoszláv Bank áll és a szuboticei Közgazdasági Bank r.-t. apatini fiókjának versenye miatt nem tudott eredményes munkát folytatni. Az apatini fiók birtokában lévő készleteket, fatereskedést és téglagyárat eladják.

SPORT

Kisorsolták a bajnoki mérkőzéseket

Május elején befejeződik az elsőosztályu bajnokság

A szuboticei alszövetség intéző-bizottsága szerda este ülést tartott, amelyen megejtette a tavaszi szezon bajnoki mérkőzéseinek kisorsolását. Az elsőosztályu bajnoki mérkőzés sorrendje:

Március 8: Szub. Sport—Kula SC, SzMTC—ZsAK, Somb. Sport—Sand, Somb. Amateur—Bácska.

Március 15: Kulai SC—Bácska, Szub. Sport—Szomb. Amateur, SzMTC—Sand, Szomb. Sport—ZsAK.

Március 22: Bácska—Sand, SzMTC—Kulai SC, Szomb. Amateur—Szomb. Sport, ZsAK—Szub. Sport.

Március 29: Sand—Kulai SC, Szub. Sport—SzMTC, Szomb. Sport—Bácska, ZsAK—Szomb. Amateur.

Április 5: Kula—Szomb. Sport, ZsAK—Sand, Bácska—SzMTC.

Április 19: Szomb. Sport—Szub. Sport, Bácska—ZsAK, Kula SC—Szomb. Amateur.

Április 26: Sand—Szomb. Amateur, Szub. Sport—Bácska, Kulai SC—ZsAK, Szomb. Sport—SzMTC.

Május 3: Sand—Szub. Sport, SzMTC—Szomb. Amateur.

A II-ik osztályu mérkőzéseket a következőképp sorsolták ki:

Április 5: Sztarakanizsa—Sloga, Szombori TK—Sztaribecsej, Szentai AC—Topolai SC.

Április 19: Szomb. TK—Sloga, Verbász—Sztaribecsej, Bajmoki AC—Szentai AC.

Április 26: Sztaribecsej—Szentai AC, Sztarakanizsa—Topolai SC, Szomb. TK—Bajmoki AC, Sloga—Verbász.

Május 3: Szentai AC—Szomb. TK, Topolai SC—Verbász, Sloga—Bajmoki AC, Sztaribecsej—Sztarakanizsa.

Május 10: Sztarakanizsa—Verbász, Bajmoki AC—Topolai SC.

Május 17: Topolai SC—Sztaribecsej, Szomb. TK—Sztarakanizsa, Sloga—Szentai AC, Bajmoki AC—Verbász.

Május 22: Sztaribecsej—Bajmoki AC, Sloga—Topolai SC, Verbász—Szomb. TK, Szentai AC—Sztarakanizsa.

Május 31: Topolai SC—Szomb. TK, Sztaribecsej—Sloga, Verbász—Szentai AC, Bajmoki AC—Sztarakanizsa.

A III-ik osztályban április 5-én előgöntő Verbászi Amateur—Konobarszki AC és Ferrum—Typograph között. A győztesek május 24-én játsszák le a döntőmérkőzést.

Az elő álló csapatok a pályaválasztók.

centtel. Az argentinai rosa-fe buza Triesztben 327 shilling tonnánként.

A rozs valamivel jobban tartott irányzattal nyitott, 525.000 koronás pénzalánlatok vannak rozsra Budapesten.

A takarmánycikk piacán a tengeri és a zab iránt van jobb érdeklődés. Prompt tengeriért 310.000—312.000 koronát fizetnek Budapesten.

Elkelt gyengébb takarmányárpa a tőzsdeidő elején 400.000 koronával Budapesten. Kölesben élénkebb a kereslet, a malnok is vásárolják és 300.000 koronát fizetnek érte Budapesten vagontelekeknél.

A lisztpiac tartott. A budapesti malnok 10.400 koronás duplanullás alapon kalkulálják áprilisa a lisztárakat. A kereslet főként 2-es és 6-os kenyérliszt iránt nyilvánul meg a másodkézi piacon, ahol főként vidéki nagymalmokban vásárolt árut kínálnak.

Budapesti értéktőzsde, febr. 5. A forgalom ma alig emelkedett túl a tegnapi forgalom keretein. Az irányzat az egyenlőtlen hangulat következtében nem tud egységessé válni. Az a kevés játékos, aki ma még jórészt csak szokásból feljár a tőzsdére, nem vesz részt az üzletekben, amelyek rendszerint a bankok külső megbízásainak lebonyolításából erednek.

A vezetőértékek sora teljesen más ma, mint az előző héten volt. A Magyar Hítel 5 százalékkal is olcsóbb volt ma, mint tegnap, de a helyzetnek meg nem felelő áresés következtében előállt különbség csakhamar megtérült. A nehéz vaspirosok árfolyama is ennek arányában esik és emelkedik, míg az ipari vállalatok részvényeinél a spekuláció azokat a részvényeket helyezi előnybe, amelyek már közölték 1924. évi mérlegüket és ennek alapján magasabb osztalékot fizetnek, mint az előző évben.

A tőzsdeidő későbbi folyamán megismétlődtek a tegnapi események. Az irányzat határozottan szilárdra hajlott és a forgalom is élénkebb lett. Az összes értékek árfolyama olyan mértékű volt, hogy alig maradt a piacnak olyan részvénye, amely a tegnapi záróárfolyam szintjén túl ne emelkedett volna.

Árfolyamok (ezer koronákban): Angol-magy. 36, Földhitelb. 205, Szlavon jelz. 66, Magyar Hítel 447, Osztrák Hítel 169, Jelzáloghítel 45, Leszámitoló 65, Keresk. bank 1145, Beocsini 1125, Szentlőrinci 37, Szászvári 280, Drasche 195, Athenaeum 28, Franklin 75, Globus 30, Gazd. gép 180, Fegyver 930, Frankl 125, Ganz Dan. 2900, Ganz vill. 2270.

Csikágói gabonátőzsde, febr. 4. Buza májusra 197.875, Buza júliusra 168, Buza szeptemberre 153.5, Tengeri májusra 136.375, Tengeri júliusra 137.5, Tengeri szeptemberre 137.5, Zab májusra 63.125, Zab júliusra 64.125, Zab szeptemberre 60.75, Rozs májusra 173.625, Rozs júliusra 151.5, Rozs szeptemberre 120.5.

Newyorki gabonátőzsde, febr. 4. Buza őszi vörös 222.875, Buza őszi kemény 209.875, Tengeri 142.375, Liszt sp. w. cl. 925—975. Az irányzat búzánál tartott, tengerinél szilárd.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: **Dana:** Bezdán 18 (+1), Bogojevó 73 (+3), Vukovár 28 (+2), Palánka 31 (+2), Noviszad 6 (—), Zemun 28 (—1), Szmederevo 86 (—). **Dráva:** Maribor 12 (+1), Zakanj —145 (—2), Terzionopolj —116 (—), Donji Miholjac —33 (—3), Oszijek —7 (+4). **Sáva:** Zagreb —78 (—2), Sisak —25 (—3), Jasenovac —100 (—6), Samac 20 (+8), Mitrovica 85 (—), Beograd —105 (—1). **Tisza:** Senta —120 (—) Bece —144 (—), Titel —14 (—).

KÖZGAZDASÁG

Kényszeregyezségek. Noviszadról jelentik: A Hitelezők Védegylete esődkérvényt nyújtott be Klein Oszkár noviszadi illatszerkereskedő ellen, aki két nappal ezelőtt kényszeregyezési eljárást kért maga ellen. — Smolján Milán pancsevói fűszerkereskedő kényszeregyezési eljárás megindítását kérte. — Fizetésképtelenségeket jelentettek be Buchmüller István zemuni és Lipkovic Mikon vinkovci fűszerkereskedők is. — A noviszadi Vojvodina Bank kényszeregyezési ügyében a törvényszék a február 23-ra kitűzött tárgyalást május 18-ra halasztotta és a követelések bejelentésének határidejét május 8-ra tűzte ki.

Megalakult az építőmesterek egyesületének vajdasági szekciója. Szomborból jelentik: Szomborban megalakult az okleveles építőmesterek vajdasági szekciója, amelynek minden okleveles építész tagja lehet. Azok, akik csak szakiskolát végeztek, de nincs oklevelük, mint kültagok léphetnek be az egyesületbe.

A noviszadi halászat bérlete. Noviszadról jelentik: A noviszadi városi tanács szerdán tartotta meg a városi halászat bérlét ügyében a versenytárgyalást, amelyen tíz pályázó vett részt. A dunai és réti halászatot Arsenovic Arisko és társai kliszai lakosok nyerték el 90.100 dinár évi bérért, a múlt évi 26.000 dináros bérösszeggel szemben.

**FORDSON
TRAKTOR
FORD AUTÓK
OLIVÉR EKÉK
LEGELŐNYÖSEBB BESZERZÉSI
FORRÁSA
KLEIN GÉZA
SUBOTICA**

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. február 4.

Zürich 8.375.
Budapest deviza 1161—1167, valuta 1141—1161.
Prága deviza 55—55,50, valuta 54.625—55.125.
Berlin deviza 67.75—67.95, valuta 67.4—67.8.
Bécs deviza 1143—1147, valuta 1137—1143.
Trieszt valuta 38.85—38.90.
London deviza 295.50.
Newyork 162.5.

Zürich, febr. 4. **Zárlat:** Beograd 8.375, Páris 28.05, London 24.815, Newyork 5.1825, Brüsszel 26.80, Milanó 21.5625, Amsterdam 208.80, Berlin 123.75, Bécs 0.0073, Szófia 3.75, Prága 15.2875, Varsó 100, Budapest 0.0072, Bukarest 2.675.

Beograd, febr. 4. Zárlat: Páris 338, London 297.25—297.75, Newyork 61.75—62, Brüsszel 325, Berlin 14.80, Prága 182.50—183.25, Milanó 258, Bukarest 32.50, Budapest 868, Bécs 876—878.

Noviszadi terménytőzsde, febr. 4. Változatlan irányzat mellett nyugodt üzletmenet. Buza bácskai 500 dinár, szerbiai 78—79 kg.-os, beogradi paritásban 490 dinár. Tengeri bácskai 214—215 dinár, bácskai frankó elvámolt 232.50 dinár, bácskai március-áprilisi 235 dinár, április-májusi 240 dinár, bánáti 212.50 dinár, bánáti márciusra, Senta paritásában 235.50 dinár, március-áprilisi, Béga-paritás 235 dinár, szerémségi 215—217.50 dinár, szerémségi frankó Ruma 217.50 dinár. Liszt 6-os bácskai 530 dinár, 7-es 450 dinár, bánáti 0-ás G. Senta paritásában 690 dinár.

Budapesti terménytőzsde, febr. 5. A terménytőzsde ma is lanyha irányzattal nyitott. Az amerikai piacokról is további lanyhaságot és mérsékelt áresést jelentettek.

Csikágóban és Newyorkban a májusi buza 1 ötnyelcad centtel olcsóbb a rozs ára is 3 háromnyelcad centtel esett vissza, csupán a tengeri drágult 1/3

NYILTTÉR.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy

özv. KOCH JAKABNÉ szül. WEISZ MÁRIA

1925. február 3-án hosszas szenvedés után 64 éves korában elhunyt. Temetése február 5-én délelőtt 10¹/₂ órakor lesz a gyászszobából.

Az elhunytat gyászolják: Dr. Koch Arnold, Koch Sándor fiai, Dr. Koch Sándorné szül. Löwinger Vilma, Koch Sándorné szül. Heumann Lenke, menyei. Koch Magda, Koch Lipót, Koch Kató unokái. Továbbá testvérei és számos rokona.

Stara-Kanjiza, 1925 február 4.

(Minden külön értesítés helyett.)

Izvr. br. 26—1925.

Dražbena objava.

Dolepotpisani sudski Izvršilac, u smislu §. 102. zak. čl. LX. 1881. ovim objavljuje, da će se usled rešenja vel.-kikindskog sreskog suda br. 341—1924. u korist poverioca Bogdana Bajšanskog iz Mokrina zastupanog po advokatu Dru Aleksandru Fenje iz Mokrina protiv dužnika iz Mokrina na javnoj prodaji prodati popisane pokretnine u zapisniku od 18. juna 1924. god. i procenjene u vrednosti od 3925 dinara a koje se sastoje od predmeta: 500 kom. balega, 1 ratarska kola, 1 gvozden bograč, 1 jednoravni plug, 10 kokošaka, 7 pataka, 1 orman sa tri fijke, 1 kantar, 1 žut orman, 1 par sersama sa uzdicama, 1 orman sa mramornom pločom i ogleđalom, 1 orman, 1 astal, 1 šivača mašina »Singer« br. 81667., 1 divan, 1 čilim.

Po rešenju vel.-kikindskog sreskog suda broj 1877—1924/5. odredjena javna prodaja, radi podmirenja glavnice od 500 dinara na ovaj od 4. II. 1924. g. pripadajućih 5% kamata i do sada ustanovljenih troškova u iznosu od 574 dinara 50 p. održaće se: 17. februara 1925. god. u 4 sati popodne na licu mesta u Mokrinu, u smislu §§. 107. i 108. zak. čl. LX. 1881 po naplati kupoprodajne cene u gotovom, a u slučaju nužde i ispod procenjene vrednosti prodati.

U Vel.Kikindi, 17. januara 1925. god.

BOŽIDAR MIŠKOVIĆ
sudski izvršilac.

Nyilatkozat.

Alulírottak ezennel kijelentjük, hogy soha sem voltunk a »Magyar Párt« tagjai, s mint olyanok megkérdésünk és bejegyzésünk nélkül a Magyar Párt urnaóránek neveztek ki.

Kijelentjük, hogy az »Államalkotó Pártok« tagjai vagyunk.

St.-Moravica, 1925. évi február hó 3.

Tanuk:

Nagy János

Kötő Lajos

Facsar Mihály

Juhász János

Tóth Sándor

Butor Lajos

Kovács Béla

Erdel József

Ontasi Géza

Műhelyáthelyezés

Tisztelettel értesitem a n. é. főzönseget, hogy műszaki vállalatomat az eddigi Futoki-ut 70 sz. alól Kamenická ulica 37. sz. alá helyeztettem át, ahol továbbra is a legolcsóbban vállatok és a legnagyobb pontossággal végzek minden e szakmába vágó munkát.

Tisztelettel

Brézovac Imre műszaki vállalata
Novisad Kamenická ulica 37.

Olcsó jó könyvek

A mai könyvdrágaságban a legolcsóbb, könyv, a legévezetesebb olvasmány Milkó Izidor Baedeker hat új, irodalmi értékű könyve. A könyvek címei a következők:

1. Firenzei eset és egyéb elbeszélések
2. A miniszter barátja (Mosolygó történetek)
3. Spekulané és társai (Egy kötet vidámság)
4. Asszonyok (Novellák és egyebek)
5. Irók és könyvek (elbeszélések és tárcák)
6. Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)

A hat kötet ára 320 dindr.

Egy-egy kötet ára 60 dindr.

A pénz előzetes beküldése ellenében portómentesen küldia BACSMEGYEI NAPLO kiadóhivatala

Egy posthumus verseskötet...

Iria: Francois Coppée

— Valami feketeruhás nő van itt egy kislival, — jelentette a szobaleány.

— Vezesse be.

A félhomályban egy gyászruhás asszony közeledett, mintegy tízéves fiúskával, — végtelenül siralmas látvány voltak, de hervadt, letört, megkínzott, lerítt róla az a nyomorúság, amely idő előtt vénít, a gyermek vállain is egy koravén, szomorú fej. Mint két árny, suhantak elém: fakó arcuk, fekete ruhájuk szinte megborzongatott...

— Kihez van szerencsém, — kérdeztem — miközben helyetl kintáltam őket.

— D'Agricol Mallet özvegye vagyok. Azt mondták nekem, hogy ön ismerte őt s azért jöttem, hogy megkérjem: fizessen elő posthumus műveire.

Agricol Mallet... az emlékek forró forgószeletét kavarta föl bennem ez a név. Egyszerre előttem állt, úgy ahogy először láttam, a Lisbonne-kávélház politikus-asztalánál, Michel Polanceuval, aki most képviselő és miniszterelnökjelölt, akkor pedig a Bonaparte-rezsim bukását és a közlő forradalmat jósolta be minden este. Agricol Mallet — ő volt Polanceau leghevesebb és legexaltáltabb híve — naiv és nemes lélek, aki elszédült a hangzatos szavak forgatagában. Szeptember 4-én ő is fejébe csapta a franc-tireur sapkát, mint egy örült verekedett egész március 18-ig, amikor a Château d'Eau-i torlaszokon elhullt, franc-tireur sapkával a fején és piros övvel a hasán... huszonhároméves korában.

— Nem, asszonyom, nem felejtettem el férjét: rendelkezék velem.

Erre elővett egy piros kötésű könyvet és átnyújtotta. Egy pillantást vettem a címre: »Agricol Mallet Posthumus Művei, Michel Polanceau Előszavával«.

Ezt a Polanceaut egy kicsit mindig utáltam. Már a Lisbonne-kávélház politikus asztalánál is visszatetszett nekem. Ő volt az egyetlen józan ember a túlfűtött, exaltált társaságban. Kiváló jogásznak tartották, szocialistásága miatt azonban nem avatták doktornak. Jó szónok volt, de tele epével és keserűséggel és meg volt győződve, hogy valaha politikai vezérszerepe lesz. A többiek ideálokról, esztákról és győzelmeikről harcoltak, ő csak bosszúra gondolt és titokban a »gyanusak listáját« szerkesztgette, hogy kiket kell majd letartóztatni, kiket kell majd haditörvényszék elé állítani. Azok közé a forradalmárokat közé tartozik, akikben alapjában egy rendörkém lappang. Mikép Agricol Mallet, ő is belesodródott a kommunibe, de elég szerencsés — vagy ügyes — volt, hogy idejében kikecmeregjen belőle, sőt kevéssel utóbb képviselő lett és most ugy beszélnek róla, mint miniszterelnökjelölről.

— Igen, — mondta az özvegy megtört hangon, amelyet hallgatni is gyötrelm volt — igen... Polanceau volt kegyes előzőt írni. Többet nem is tehetett értünk, mert tetszik tudni, nincs jóba a hatalmasokkal.

Kifizettem szegény teremtesnek a példányom árát, többet ne mertem adni... végre is nem koldulni jött. Amikor eltávoztak, átfutottam a kiskönyvet. Hát akiket a szerző forradalmi neve, s a skarlátvörös címlap csalt a könyv megvételére, alaposan csalódhatnak! Mert aki forradalmi barrikádokon harcolt, lelke szerint ártatlan és gyöngéd lantpengető volt, akinek szívet csak hitvesi szerelme töltötte be. Dehogy a forradalom — a felesége volt az ő egyetlen szívügye, Cecilia, akivel jámbor kispolgári miliőben ismerkedett meg. Megszerették egymást, összeházasodtak és kis lakásukon, a montmartrebeli ház ötödik emeletén úgy éltek, mint egy gerlicepár, melynek-nincs mindig tápláléka. És ez a bájos idill olyan rettentő véget ért! És ez a kedves fiatalember, aki családapa volt, mielőtt nagykoru lett volna, akire az egész negyed néni-maszonyai olyan szeretettel mosolyogtak, aki — maga is csaknem gyermek! — bölcsőt tologatott, míg asszonykája oladlán sétált, ez a kedves fiatal, részeg, züllött, gyújtogató bandákat vezérelt, míg végül megölette magát egy vörös rongyért! Oh! micsoda becstelenség, milyen végtelen aljassága a politikai furorinak! Sirás fojtogatta a torkomat, szemcimet elborították a könnyek... be kellett csuknom a szegény meghalt poéta kötetét. És akkor a borítékon újra megáttam Polanceau nevét. Mit érthetett ez a fenevad a szegény költő párisi madárcsicsergéséből? Semmit.

... Este elmentem a Comédie Françaiseba, ahol egy Scribe-repriz volt. Az első ember, akit az előcsarnokban megpillantottam, Polanceau ur volt, voltaira szobra előtt állt néhány vidéki képviselő gyűrűjében... szónokolt, hadonászott... és képzeletem a Pére Lachaiseuk egy kietlen szöglete felé szállt, ahol egy tömegsírban nyugszik Agricol Mallet. És eszembe jutott a holdogtalan özvegy, hóna alatt a könyvesomaggal, amint Páris sarán keresztül hurcolja gyermekét és fülemben cseng megtört hangja, ahogy Polanceau ur előszaváról beszélt: »Ez minden, amit tehetett értünk!« Valóban, Polanceau polgártárs nagyon nemeslelkűnek képzelte magát, mikor ezt az előszót írta... Pfu!

Dr. SZEGŐ K.

SZANATÓRIUMA

felnőttek és gyermekek számára

ABBAZIA (Italia)

Hívé, adó, állítka kárak. Szobafok, érelmesereds angocsa, női- és idogbajok gyógyításra előbranga gyógyintézet.

7 éven felüli gyermekek kistró nélkül is felvétetnek.

Nyilatkozat

Felelet Hirlapnak az aláírás nélküli cikkére, mely a Bácsmegyei Napló nyilttér rovatában megjelent nyilt levelemre vonatkozik.

Konkrét adatokkal igazoltam, hogy a Magyar Párt vezetősége, akik mind földbirtokosok és a magyar munkásság között fónáll az érdekkülömbőség.

Magyar éra alatt is megvolt eme érdekkülömbőség és a mostani Magyar Párt vezetősége még abban az időben sem tett meg lépéseket, hogy a magyar munkás elnyerje a legegység jogát, a titkos szavazást jogot.

Tehát ne csodálkozzanak, hogy a magyar munkásság nem helyesli és nem tömörül a Magyar Párt zászlója alá.

A magyar munkásság aláírásukkal állította, hogy Dr. Sánta urtól felekonkolyos buzát kapott vérrrel szerzet aratási díjjal, miért nem kért Dr. Sánta ur bíróság utján elégtételt, ha ezeket rágalomnak tartja.

Nyilatkozzék Dr. Sánta ur, hogy a számtalan pereskedés közül — amelyek napirenden voltak — melyik pört nyerte meg és a felettes hatóságok nem-e ama döntést hozta, hogy a munkásnak buzát és nem konkolyt tartozik adni.

A maga nemzeteségi meggyőződése csak egy szemfényvesztés akár csak a boszniai bégeké, akik a kormányt csak azért támogatták, hogy a török jobágyok részére kiosztott föld ellenértékét megszerezzék.

Önök is ha bekerülének a Parlamentbe, első sorban követelnék a felosztott földek kifizetését.

Azért kedves Magyar munkássaim vigyázzatok ne járjatok úgy mint a török jobágyok akiket a török bégek vallási palást alatt félre vezettek és a saját ön-ző célukra felhasználáltak.

Szégven, hogy a XX. században még ilyesmi megtörténik. Feleljen Dr. Sánta ur, miért nincsen nálunk megszerveve a Magyar Párt mert aki ismeri Dr. Sánta urat, az ellen szavaz mint az olyan ember ellen, akiknek saját anyagi érdeke mindennél előbbre való és aki a Magyar munkásság szüktségét és baját nem ismeri.

Magyar Párt azt firtatja nekünk, hogy megörzi a magyar iskolákat. Minden magyar tudja, hogy magyar iskoláink megvannak ahol magyarul tanulnak gyermekeink és, hogy a magyar tanítókat az állam fizeti. A nagybirtokosok részéről ez szédelgetés és ezzel az eszközzel akartak a saját ön-ző célukat elérni.

Allulírott pár nappal ezelőtt voltam az agrár Miniszter urnál és személyesen meggyőződtem, hogy sokkal könnyebben juthatok a Miniszter urhoz, mint Dr Sánta és társaihoz.

Ebben a nehéz küzdelmekben, amikor az államalkotó elemek, akik teremtették eme demokratikus államot, küzdenek a felforgató elemekkel Radics és társai ellen a Magyar munkásságnak a mostani kormány mellé kell állnia, mert ennek az állammak és amely állam nekünk is hazánk sorsa és jövője továbbra is csak eme államalkotó pártok kezében lesz.

Magyar munkássaim!

Magyarországban még ma sincsen titkos szavazási jog.

Mi eme titkos szavazási jogot ne használjuk fel az államalkotó párt ellen, aki nekünk eme jogot megadta, hanem szavazunk rá, mert csak így fogjuk biztosítani a békés és csendes jövőt eme hazában.

Az államalkotó pártban szervezett 1000 magyar munkás nevében.

St.-Moravica, 1925. év február hó 3-án.

Tóth Sándor, enök.

LONÁRT LAJOS

ujonnan felszerelt gépjavitó, villany, vízvezeték, központi fűtés és csatornázási vállalata.

Műhely és raktár:

Subotica, Strossmajerova ulica 70. (Halpiac)

Eivallai helyen és vidéken, vízvezeteki, csatornázási, villanyvilágítási berendezéseket, mindenféle gérek szakszerű javítását hengerur-ot s autogén forrasztást. Saját készítésű takaréktűzhelyek bármilyen kivitelben. Raktárról szállít fűrdőszoba berendezéseket és a hozzá szükséges felszerelési anyagot. Költésmentesen díjtalanul szolgál. Tanoncokfizetéssel felvétetnek

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sental put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ, SPÁRGA és GYAPJU FUTÓSZÖNYEGEK,

PERZSA és SMYRNA SZÖNYEGEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN. PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TÜZOLTÓ- és KERTI TÖMLÓKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és RÖLCSÖNZÉS

TÜZIFA és FASZÉN

Ajánlunk azonnali vagy későbbi szállításra vagonféltelben és hajórakományként prima egészséges bükk, gyertyán, vegyeshasáb és dorongfát, továbbá száraz vilázott faszenet a LEGOLCSÓBB napi árak mellett.

„DANICA”

Faipar és Butorgyár Osijek, Telefon 404.

BUTOROK

hálók, ebédlők, leányszobák, teljes lakásberendezések

mélyen leszállított árakon

Megrendelést pontosan készítek, saját vagy adott rajz után. Minden stílusban, legmodernebb kivitelben. Jótállással!

Éder Kálmán

MŰHELY és BUTORRAKTÁR: Vilsonova ul. 40. (volt képezdével szemben)

BUTOR

tömör keményfa, elsősorú gyártmány. Versenyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben. Teljes hálószoba berendezés 1-a keményfából 4400 din.-től feljebb
Teljes ebédlő berendezés divatos 12.500 din.-től feljebb
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-től feljebb

„DOMUS” butorgyári-lerakat Bernat Pessing Novisad, Zeljeznička utca 105-107. Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

Tölgy

fűrészhulladékot fűrészpont fűrészelt szőlőkarót

valamint kőris és szil bogtár (kerékgyártó)-fát szállít legolcsóbban

DRACH IND. DRVA D. D. CAPRAG

Távirat: DRACH CPS
Telefon: SISAK 41
879

Gyárunk áthelyezése előtt a raktáron levő ebédlő-, háló-, uriszoba berendezéseket minden elfogadható áron kiárúsítjuk.

Saját érdekében győződjék meg butoraink elismert jó minőségéről valamint feltűnő olcsó árainkról

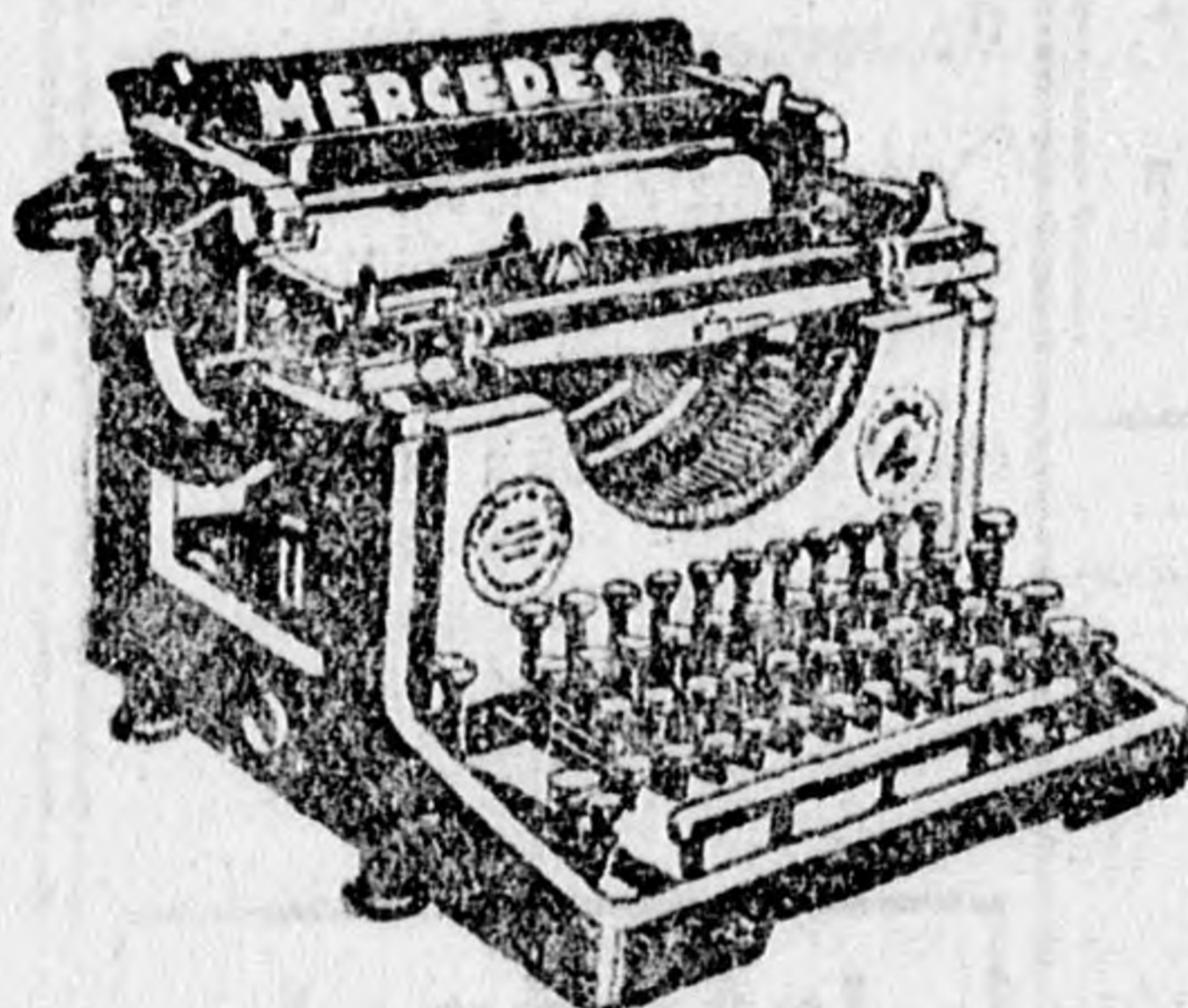
CZIGLER, KÁICS és TÁRSA BUTORGYÁRA SUBOTICÁN a Barátok temploma mellett 316

MÉRT RONTJA HITELET?

A kézzel vagy rossz írógépen írt levéllel időt pazarol, bizalmatlanságot kelt, hitelt ront! A kifogástalan külsejű, jó írógépen írt levéllel időt takarít, bizalmat kelt, hitelt szerz!

VEGYEN „MERCEDES” ÍRÓGÉPET!

A legmodernebb számszám s szaktudás nélkül szétszedhető és karbantartható kicserélhető betűzett írógép

Megtakarítja a mechanikusnak fizetett karbantartási díjat. Egy géppel latin és cirill betűvel írhat

Részletre is kaphatja! Ha vevőnk, minden írodafelszerelési és papírartu stb jelentékeny engedménnyel kap! Kérjen azonnal ajánlatot és prospektust S. H. S. vezérképviselőt WILHEIM S. és FIA SUBOTICA 740

Svédtorna berendezés

tornaegyleteknek, iskoláknak is alkalmas

eladó

Dr. WOLF főpostával szemben.

UJ! UJ!
Börkereskedők figyelmébe!

Börlerakat!

Tvornica preradjivanja koža Draguljib Milojković i drugovi Subotica, Zmaj Jovina ul. 1 szám.

MEGERKEZETT

nagyobb mennyiségű üveg, porcellán és lámpa-áru, valamint táblaüveg minden nagyságban VERSENYENKIVÜLI ÁRAK!
Raktáramat el ne mulassza senki sem meglekinteni!

ALMOSLINO FÜLÖP NOVISAD DUNAVSKA ULICA 32. 914

KŐSÓ és ŐRÖLT KŐSÓT

minden mennyiségben szállít azonnal
BRAĆA OFNER SÓMALOM NOVISAD
Táviratcim: Braća Ofner. — Telefon 327.

ELADÓ TELJES PÉNZINTÉZETI BERENDEZÉS

1. Igazgatósági tanácssterem butorai:

1 bőrdiván a hozzátartozó 2 drb. nagy club bőrfauteuil és további 4 drb club bőrfauteuil és 1 drb Thonet karszék bőrüléssel, 1 drb 200 cm hosszú tanácskozó asztal, 1 drb kézi nyomtatványszekrény, 1 álló ruhafogas és 1 drb csillár.

2. Vezérigazgatói iroda butorai:

1 drb redőnyös amerikai íróasztal, 1 drb támlás amerikai forgó írószék, 1 drb toiható amerikai kéziasztal 3 lappal, 1 drb redőnyös íróasztali fekvő villanylámpa, 1 bőrdiván, 4 drb Thonet karszék, 1 drb amerikai tanácskozó asztal 180 cm hosszú, 1 drb amerikai redőnyös okmány szekrény 200 cm magas, 1 drb 3 számú Arnheim pénzszekrény vadonatúj, 1 drb 90 cm Smirna szőnyeg, 1 falóra, 1 drb álló ruhafogas 1 drb csillár.

3. Pénztárterem:

2 drb redőnyös amerikai íróasztal a megfelelő székekkel, 1 drb japos amerikai íróasztal 150 cm hosszú, 1 drb rövid amerikai íróasztal, 2 hosszú pult, 2 írószekrény fából, 1 Arnheim páncél pénzszekrény kéttel nyíló ajtóval, felső vasrésze 150 cm magas, 90 cm széles, 70 cm mély, alsó rész 50 cm magas, 1 Arnheim okmány szekrény, 1 m széles, 2 m magas, 1 telefonasztal, 1 íróasztal oldal fiókokkal, 1 díótároltatók, 1 falóra, 1 álló ruhafogas, 4 drb falruhafogas, 12 méter hosszú pénztártermet elválasztó puha márványlappal és felső rácsoszattal, 1 Frema kopogó, 1 Oliver írógép, hozzávaló fiókos íróasztal, 3 felső villanylámpa, 4 falóra és 3 álló íróasztali lámpa, 2 Thonet pad, székek, íródei szerek, számoló gépek stb. stb. — CIM A KIADÓHIVATALBAN. 929

Ako

Gospodje žele

Biti elegantne

neka kupuju SVILU i TKANINE ovog znaka:

Prodaja samo engros

Zagreb

Jelačićev trg. 20/III.

Brzojavi:

Eddog-Zagreb

Telefon: 6-99.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Csütörtöktől-vasárnapig
Látványos ujdonság!
VERNE GYULA

világhírű írónak szenzációs re-
génye filmen, a modern technika
minden vonásának felhasználásával

Utazás a föld körül
18 nap alatt

Lifkában hétfőtől közözhajra a nagyszerű CSATA.
Repliké. A VIII. divízió teljes zenekarával.

Csütörtöktől-vasárnapig
Kimagasló filmrendezvény!
Eszterházy Agnes grófnő
Harry Liedke

első filmatrakkéje

Álom
a boldogságról

Crodás filmjáték, 6 fe v.

HÁZASSÁG

Nősülne 23 éves közhiva-
talnok. Elvannak oly hajá-
dant, akinek némi hozó-
mánya is van. Fényké-
pes leveleket ezen lap ki-
adóiába kér. »23 Balmok«
jellegre. Ügynökök és ka-
landorok kémleljenek.
Diszkréció, fényképek ki-
vánatra vissza. 967

Ajánlunk azonnali szállí-
tásra helybeli raktárunk-
ból legolcsóbb napi áron:
I-a ideai zsizsikmentes erdei
leveset

I-a ideai zsizsikmentes erdei
mákot
minimális mennyiség 100 kg
brutto nettó helyett.
Kapható továbbá:

egészséges ideai boszniai
dió
legalább 100 kg vételénél a D 8,
legalább 300 kg vételénél a D 7,50

I-a ideai szerbiai
vékonyhajú dió
legalább 100 kg vételénél
a D 10,—
legalább 300 kg vételénél
a D 9,50

Trgovačko Prometno D. D.
za Vojvodinu Subotica
Telefon: 105. 962

FOGLALKOZÁS

Mindenes szakácsnő fel-
vétetik. I. Voinovičeva
ulica 5. (Pestköz.) 782

Loghalmazó órákat ad
gimnázium VII. osztályáig,
továbbá polgári, kereske-
delmi iskolai tanulóknak.
Magántanulóknak is. Cim
a kiadóban. 942

Párisi és bécsi modellek érkeztek Beer Bözsi kalapüzletébe. Cara Dušana ulica (Kaszinó épület)

Kőfaragósegédet keresek
március 1-ei belépésre. —
Ajánlatokat Pongrác Imre
kőfaragó Stari-Becei cím-
re kérek. 922

LIKÖR-ESSENCIÁK
nagy választékban kaphatók
PINTÉR FERENC győzőcsertárban
A nagyfőponton mellett. 8934

Bádogos- és fényező-tan-
oncokat fizetéssel telvesz
Stantić és Lassner-féle
érckoporsógyár. Subotica,
Palički put. 566

Idősebb házvezetőnő, aki
a főzést is vállalja, jobb
házhöz ajánlkodik. Cim
kiadóban. 909

Külföldi nagyobb sertés-
kereskedő megbízását el-
vállalom Bácskában. Cim
a kiadóban. 900

Előrendű fehér darabos MESZET beoćini portland CEMENTET legjobb minőségű retorta faszenet

vagontételben és kicsinyben ajánl

Révai Adolf

Subotica, Terezijsina ul. 1.
Telefon 551. 227

A Bácskai Patria Műma-
lomnak B.-Topolán szük-
sége van egy vizsgázott
és szakképzett gépészre,
aki úgy a gőzgépek, vala-
mint a villamosvilágítás-
hoz szükséges összes gé-
pek kezelésére vállalkoz-
zik. Jelentkezők okmá-
nyaik megküldésével je-
lentkezzenek. 869

Farsangi olcsóság!

14 karátos arany
JEGYGYÜRÜK
darabja már
90 din.-tól kapható
ÁDÁM
ékszerésznél Subotica
Rudičeva ulica 6.

Kizárólag gyakorlattal bí-
ró idősebb nő kerestetik
2½ éves kislány mellé.
Részletes ajánlatok Wil-
helm-nyomda címére, Bač-
ka-Topolára küldendők. 882

Papucsszegédet állandó
munkára magas fizetéssel
felveszek. Cim: I. kör,
Bogovičeva ul. br. 32. 948

Čokai uradalom szőlőtelepére vincellért keres GRÜNFELD ERNŐ intéző ČOKA, BÁNÁT

Megbízható házvezetőnőt
keres elvált magános va-
gyonosabb vidéki keres-
kedő. Kimerítő és lehető-
leg fényképpel ellátott
ajánlatot »32 éves« jelige
alatt továbbít e lap ki-
adóhivatala. 965

Intelligentes Fräulein
sucht stelle. Briefe erbe-
ten unter »Verlässliche« in
dje Administration. 977

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdésközlésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

KÉS-, OLLÓ-, BOROTVA-ÉLESÍTÉS FÉMTÁRGYAK NIKKELEZÉSE

TENNER optikus és orvosi műszerésznél
SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 11. 5529

Mérlegképes könyvelő dél-
utáni mellékfoglalkozást,
vagy 1—2 órai irodai mun-
kát, könyvelést vállal. —
Cim a kiadóban. 845

Társulnék szakember-ke-
reskedővel vagy jól beve-
zetett faáru-kereskedővel,
esetleg tüke nélkül is, aki
az általam készített fa-
árukat jól és olcsón el tudja
helyezni, vagy tőkével
rendelkező és megbízható,
feltétlenül agilis és ügyes
kereskedővel. Az üzlet fé-
nyes jövődelmet biztosít,
mert áruim versenyképe-
sek és áruim rendkívül ol-
csók. Leveleket »Szeku-
linca« jelleg alatt a ki-
adóhivatala továbbít. 934

RITKA ALKALOM! ARANYBÁNYA a legjobb menetű FÜSZERÜZLET és VÉNDÉGLŐ

elköltözés miatt házilag együtt
ELADÓ
Cim a kiadóban. 828

Mindenes szakácsnő ke-
restetik. Kralj Petar Park
6. szám. 972

KÉT MANINÜRÖZŐNŐ

és egy ügyes fodrásznő a leg-
magasabb fizetéssel felvétetik
Kammerkammer Sombor

VÉTEL-ELADÁS

Zongorát, pianinót, öthó-
napos részletfizetési fel-
tétel mellett kaphat min-
denki. Rendkívül nagy vá-
laszték új angol és bécsi
szerkeztű, valamint átírt-
szott zongorákban. Kain
hangszernagykereskedő
Subotica, városi székház.

PAPLANOKAT

pehelyből, gyapjából és vat-
tából újat és régit a leg-
szébb kikészíték háznál
is. Raktáron tartok minden
színből jó és olcsó

PAPLANOKAT CSÁNYI KÁROLYNÉ

edényplac, gözűrdő oldalán
Németh trafikban.

MODERN KÖLCSÖNKÖNYVTÁR

állandó könyvújdonosságokkal

HEUMANN MÓR

könyv- és zeneműkereskedésben Subotican
Jelašičeva ulica 1. — Alapított 1881. évben

Képketrek gyártása Csillárok és Disztálciák

Kézimunkák Szakszerű Kereskedése
Modern képketereztetés

F. Bachinger

Subotica,
Sadarević (Bercsényi) ul. 34.

Értékes világbélyeggyű-
jtemény. 2 nagy Svanno-
berger-féle albumban. Ki-
gástan állapotban. cir-
ka 6000 drb. háromnegyed
részben európai, olcsón és
sürgösen eladó. — Megte-
kinthető délutánoként
2—5 óráig. — Cim a ki-
adóban. 846

Keresek megvételre hasz-
nálható jökarban levő vas-
bordókat. (Petróleum, bon-
zin.) Steiner Béla Vel.-Ki-
kúnda. 887

Jegygyűrűk

14 karátos aranyból
modern kivitelben
100 dinártól

SOK LAJOS

óras- és ékszerésznél
Subotica, Rudičeva ul. 4.
(Felsőház)

Vennénk 4—6 lovas ben-
zin- vagy szivógázmotorf.
Pontos leírással ajánlat-
ot kérünk. Hengermalom,
Torda (Bánát). 741

Jóforgalmu hentesüzlet
berendezéssel eladó. Ér-
deklődni Majoros Imrénél
Fra Jose trg 5. 970

Figyelem! Bánáti nagy-
községben régóta fenn-
álló jóforgalmu fűszer-
vevőüzlet két li-
szennel, péküzlettel örök
áron eladó vagy haszon-
bérbe kiadó. Cim a ki-
adóban. 968

IRÓGÉPSZALLAG

bármily szélesség, egy-
v. y kétszinti, vagy sok-
szorosítottokhoz, speciális
bankkoptingépekhez
tucátja

275 DINÁR

Csak teljes tucatot adunk.
Megrendelhető utánvétellel

Wilhelm S. és Fia

speciális irodafelszerelés üz-
letében Subotica, I. Strossma-
jerova ul. 6 szám. 720

Pianinót keresek megvé-
telre. Vadász Pál mérnök.
971

Mesterhegedű, kékű hanz-
gu, 139 éves, eredeti
»Mittenwald« 2500—3000
dinárért eladó. Cim a ki-
adóhivatalban. 969

Rábén egyedüli üzlet fű-
szer-, ital- és dohányáru
engedéllyel, családi viszo-
nyok miatt azonnal eladó.
Érdeklődni lehet Stimul
Józsefnél Rábén. 966

Írógépek

a legfutányosabban
PAUK KERESZTÉLY
cégnél Novisad Vilson tér 7
kaphatók

Prima föld olcsón eladó a
várostól 5 kilométerre 24
lanc és Ludason 32 lanc,
tanával. Bővebbet Va-
dász Pál mérnöknel. 970

Szőlő eladó Volt özv.
Majláth Jánosné-féle 25
kapa prima szőlő szép
evülmőkészítéssel. 1 km-re
a mátrágyagvártól, bu-
dárházal eladó. Bőveb-
bet: Majláth Jánosnál,
V. kör, Baiski put 39. 979

Könyvszekrényt hozzá-
való íróasztallal megvé-
telre keresek. Cim a ki-
adóhivatalban. 964

Megvételre keresek jó al-
lapokban levő *Jégvárát*,
mely napi 1000—1500 kg.
teljesítő képességgel bír.
Ajánlatokat úrmegjelölés-
sel »Die Wacht« jel-
legre a kiadóba kér. 921

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál: KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329 750

KÜLÖNFÉLE

Atadó a beltéren egy
kétszobás modernül be-
rendezett lakás. Cim a
kiadóban. 907

Csekély takarításért lakást
és kosztot kaphat egy ira-
gányos tiszta nő. Malasi-ut
86. szám.

Butorozott szoba egy vagy
két személynek, esetleg
házaspárnak kiadó. Ha-
lasi ut 52. 911

Milánkovics Péter 14 éves
fiú 1924 február 6-án,
szentai földéken 2906-79,
sz. alatti szüleinek lakásá-
ról eltűnt. Aki tud valamit
róla, küldjön értesítést
szülői címére. Milánkovics
Péter. 875

BOSCH

mágnegyűjtő készülékek
javítása. — Delejezés saját
egyenáramú magasvezíté-
sű villamostelepen. Te-
kerelés. — Tartalékreszek
raktáron

Schmerek Engelbert

Veliki-Becskek
Etvešova (Magyar) ucca 24.

Egy butorozott szoba két
uricembernek kiadó. Cim
Miško Prčić ul. 28. 959

Felülmulhatatlan
kidolgozásu

vasablak

idom és T-vasból
mindennemű szerkezetet,
verseny nélküli árban
készít csak

„Első műlakatos-üzem“
Pomikacsek J. Novisad 9977

Gondozásba adnék jobb
házbá 30 hónapos egész-
séges fiúcskát. Cim a ki-
adóban. 958

Két elegánsan butorozott
szoba esetleg konyhasz-
nálattal azonnal kiadó. —
Bővebbet: Trumbića uli-
ca 3. fszt jobbra. 980

Női fodrász

férfi vagy nő megas fizeté-
ssel és nagy mellékkeresettel
azonnal felvétetik

KÉCZITY M.

női fodrász, Vel.-Beckerek

Különbeíratu butorozott
szoba, 1-ső kör, Stosova
ulica 8. szám alatt, ma-
gános ur részére azonnal
kiadó. 960